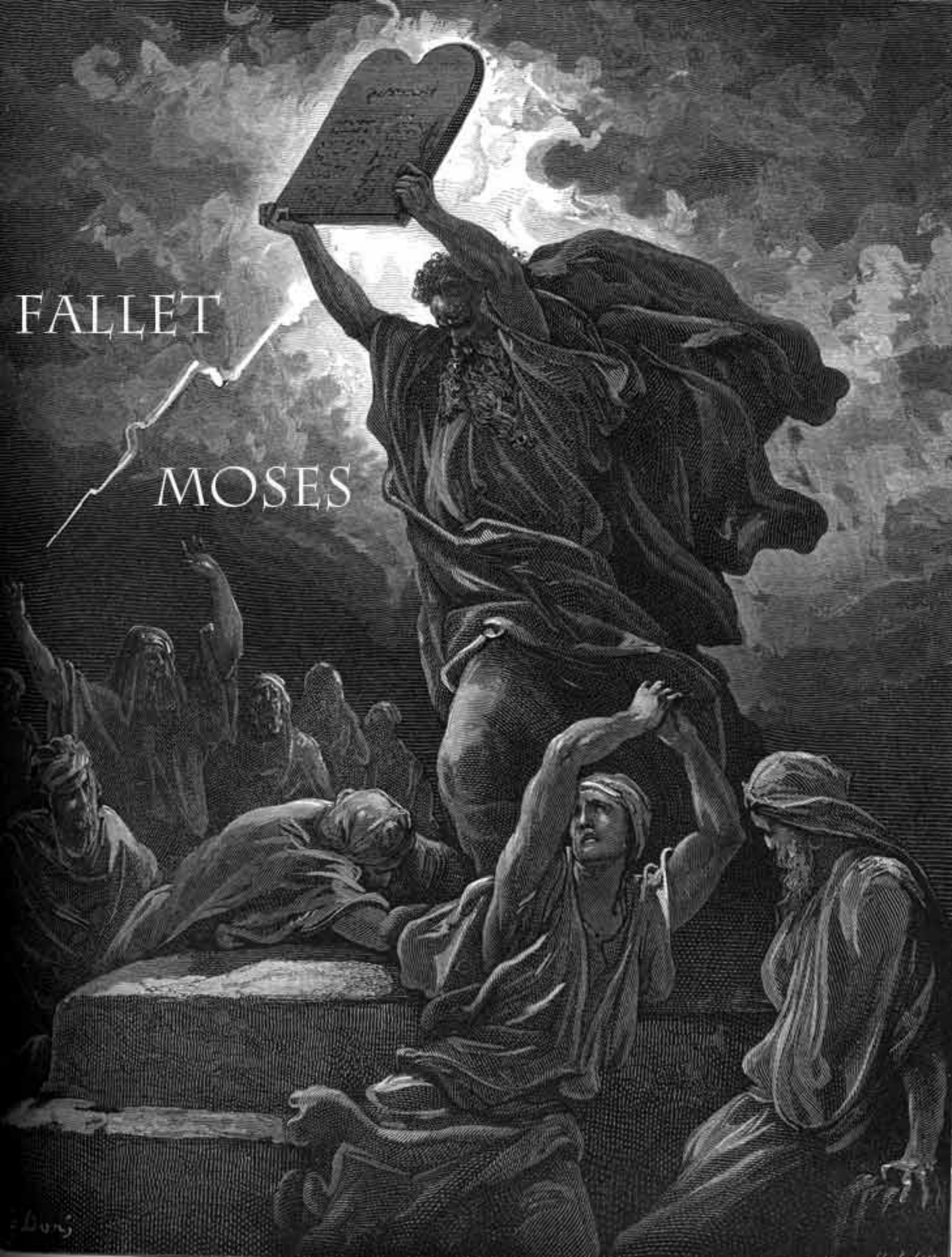

FALLET

MOSES

1846

Fallet Moses

spel i fem akter

av Christian Lanciai (1993)

Personerna :

Farao Seti I
Ramses, hans son
Prins Moses, hans systerson
Nefertari, prinsessa
Faraos syster, Moses föregivna moder
Jokebed, Moses äkta moder
Mirjam, hans syster
Aron, hans broder
Baka, egyptisk uppsyningsman
Datan, judisk kollaboratör med egyptierna
Leila, hans offer
Josua, Nuns son
Jetro, överstepräst i Midjans land
Sippora, hans äldsta dotter, Moses hustru
Faraos visir
Gerson, Moses förstfödde son
Kaleb, Jefunnes son av Juda stam
de tio spejarna:
Shamua
Shafat
Igal
Palti
Gaddiel
Gaddi
Ammiel
Sethur
Nahbi
Geuel
12 unga hebréer
egyptiska soldater
Jetros övriga döttrar
uppvaktning, familjemedlemmar, vakter, och övriga.

Handlingen äger rum i Egypten och Israel
omkring 1250 år före vår tideräkning.

Copyright © Christian Lanciai 1993

Fallet Moses

Akt I scen 1. Faraos hov.

Största möjliga prakt med fanfarer och triumftåg när Moses inträder inför Faraos hov.

Seti (reser sig) Jag hälsar dig välkommen, älskade son, till ditt hem, till ditt rike, till din egen familj och till din egen framtida makt, min högst älskade fosterson Moses, Egyptens arvinge och prins!

Moses (bugar sig djupt) Käre fader, som vanligt behagar du frikostigt att skämma bort mig. Jag har aldrig gjort mig förtjänt av din gunst och din välvilja, och aldrig har jag förtjänat de titlar du slösat på mig.

Seti (godmodigt) Hör hur han skyller ifrån sig, den oförskämdheten! Din slyngel, är du då ej medveten om din politiska vishet när du så förringar den, eller är det bara genomfalsk blygsamhet?

Moses Blyg vet du väl att jag aldrig har varit, o Faraos min fader, men samtidigt vet du hur jag alltid varit totalt realistisk.

Seti Och det är din oöverträffbara fördel politiskt, som gör att jag tror på dig och vill ha dig till min arvinge fastän du ej är min son och ej ens äkta son till min syster och fastän jag äger en annan son som är min egen. Men han har gjort bort sig och drumlat, men du har med vett och med mänsklighet klarat vad han icke klarat. Träd fram, min son Ramses, och stå för de fiaskon och brott som du hittills presterat!

(Ramses träder fram.)

Jag gav min son Ramses i uppgift att bygga förrådsstäderna till min ära som nu är fullbordade. Men medan han med våld tvångsdrev hebréerna till övermänskligt och manspillokrävande slavgöra, som bara ledde till strejk och problem med uppsyningsmansmord, sabotage och försvunna transporter, som gjorde att Ramses helt frivilligt nedlade ansvaret och överlät det till Moses i tron att det var en omöjlig och omänsklig uppgift, så gick denne Moses metodiskt och grundligt till väga och löste problemen på mänsklig nivå. Han utbytte de uppsyningsmän som lät piska ihjäl slavarbetarna, och han gav slavararna en ledig dag varje vecka. Det räckte för att Moses omedelbart skulle bli populär, slavarbetarna fylldes av glädje och entusiasm, och med ens var de båda förrådsstäderna färdigt uppförda. Ingenting fattades. Så du har inget att mulna om, Ramses. Du lade åt sidan ditt ansvar helt frivilligt själv, och du överlät det av fri vilja åt Moses. Han gjorde vad du inte klarade. Har du med anledning av att han nu som den något mer duglige blir min lagenlige arvinge något att andraga?

Ramses Moses, min halvbror, jag har inget mot dig personligen. Det skall du veta, och jag böjer gärna min nacke för din klart bevisade högre grad av kompetens och politiskt förnuft. Men vem är denne Moses egentligen? Hans egen mor, med respekt, har ej någonsin velat ge namnet på fadern till denne prins Moses. Hans härkomst är höljd i ett dunkelt förflutet som ej tål belysning. Hans amma blev olyckligt dödad i en olyckshändelse just när hon visade sig ha en hemlighet att kunna avslöja om denne Moses. Vår syster, vår älskade gudomligaste prinsessa, vår dyrkade mö Nefertari har omöjliggjort alla tänkbara forskningar i vad som hände med amman och i vad hon visste om denne prins Moses. Och en sådan mystisk personlighet vågar du, fader, så helt utan vidare ge högsta makten åt i förbigående av din förstfödde och ende son Ramses, jag själv?

Seti Jag förstår väl din invändning, Ramses, ty den är naturlig. Han anförde dig, Nefertari, vår älskade vackra prinsessa och blivande brud till vår blivande faraos hov. Vad säger du, Nefertari?

Nefertari Jag menar att Ramses är ej endast avundsjuk men även svartsjuk. Du åträdde alltid din faders makt och värdigheten av faraos hov, Ramses, på samma sätt som du beständigt försökte att snärja mig som din gemål. Men du älskade aldrig mig,

Ramses. Du såg mig blott såsom en passande drottning åt Farao. Men nu blir du inte Farao, Ramses. Din fader har utsett din fosterbror Moses till Farao. Och denne Moses, som du kallar honom, har den egenheten att han i rak motsats till dig råkar älska mig såsom en människa. Han ser förbi alla titlar och ytliga tunga symboler av makt, och han skulle fortfarande älska mig även om han ej blev Farao och jag ej blev någon faraos drottning. Jag skulle blott passa dig, Ramses, om du fick bli Farao. Utan den ytliga titeln med allt vad den fåfängligt innebär skulle du, Ramses, som man och som mänska allenast ej duga till något och allra minst kanske till kärlek.

Seti Seså, mitt barn, du förolämpar min stackars son så att han sjunker till jorden och drunknar i sin egen rodnad.

Nefertari Jag har alltid känt mig totalt förolämpad av hans hänsynslösa och klumpiga närmanden.

Seti Kom, min son Moses, och mottag vår egen prinsessa, den skönaste pärla Egypten äger, vår mö Nefertari i din egen hand som ett tecken på er sköna trolovnings omedelbara verkställande! Ni båda älskar varandra. Så varför då ej låta er få varandra? Ert bröllop skall stå när du själv blir vår Farao, Moses, men ända till dess må ni bli lyckligt och oupplösligt förlovade!

Moses (tar emot Nefertari i sin hand) Jag kan ej fatta hur gudarna har låtit mig undgå denna otroliga lycka. Försvinn ej, o lycka, förrän jag har lärt mig att du faktiskt kan existera!

Nefertari Jag är din för evigt, prins Moses, min evigt avgudade furste.

Seti Så låt oss då samtliga utanförstående dra oss tillbaka och lämna det lyckliga paret tillsammans att ensamma noggrant begrunda i fred den ungdomliga lycka som jag önskar må förbli deras för alltid. Kom med mig, min käre son Ramses. Jag vet nog hur en förfördelad och missnöjd subrett som din nuna förråder skall tröstas med tiden! Du har även uppgifter framför dig, vet du, som aldrig Egypten skall glömma dig för. *(tar sin son om axeln och går ut med honom. Alla går ut utom Moses och Nefertari, som blir ensamma.)*

Nefertari Så är vi då ensamma med all vår framtid och lycka och hela Egyptens församlade makt. Och hur kan du då vara så dyster, min älskade Moses?

Moses Vår broder har rätt.

Nefertari Har du betänkligheter angående Ramses?

Moses Han är sin fars son. Det är icke jag.

Nefertari Är det allt?

Moses Är det icke tillräckligt?

Nefertari Han är ej så dum att han någonsin startar ett inbördeskrig.

Moses Det är ej hans dumhet jag fruktar.

Nefertari Hans dumhet är det enda farliga med honom.

Moses Ej är det honom jag fruktar men sanningen.

Nefertari Ingen vet vad som är sant om dig. Glöm allt vad sanningen heter.

Moses Men Ramses har rätt. Ingen vet vem jag är.

Nefertari Du är prins av Egypten. Det räcker.

Moses Det är ej tillräckligt. Vem vet? Jag är kanske ett slavbarn och kan aldrig bli någon farao.

Nefertari Vem vågar inbilla dig så förfärliga dumheter?

Moses Ingen. Men varför lät du likvidera min amma?

Nefertari Hon föll från balkongen. Hon blev icke mördad.

Moses Försök med att inbilla det någon annan.

Nefertari Jag tycker ej om dessa farliga forskande ögon, o Moses.

Moses Vad ville hon avslöja som hon fick böta med livet för?

Nefertari Endast din mor vet, o Moses! Själv var jag ju icke ens född då!

Moses (släpper henne) Du vet väl, att så länge vi icke vet exakt hur jag kom till så har vår käre broder prins Ramses ordentliga saker mot mig.

Nefertari Du kan strunta i honom! Han är en dum opportunist!

Moses Men jag vill icke ha honom bakom min rygg som en hotande fiende. Jag vill ej ha några fiender. Är det helt klart? Vi är tvungna att gå honom så långt till mötes att han accepterar mig som din gemål och som Farao vad för en bakgrund jag än må ha haft!

Nefertari Jag förstår icke varför det skall vara nödvändigt....

Moses Grundlighet, sköna prinsessa! En maktställning eller en kärlek kan icke bestå utan en säker grund!

Nefertari Och du tror då att din grund är säker? (*skyndar ifrån honom ut.*)

Moses Jag upprörde henne, och hon, den förtjusande skönheten, lämnade mig i ett värre mysterium än någonsin. Men allting måste ha sin klara enkla förklaring. Ty om icke fakta finns, hur kan man alls då tro att man kan bygga upp någon bestående ordning? (*Modern kommer in i bakgrunden.*)

modern Min son, det är något som oroar och djupt bekymrar dig.

Moses (*vänder sig om mot henne*) Moder, var var du när jag här blev hälsad i ståtlig triumf?

modern Jag önskade lämna dig ensam i fred med din lycka.

Moses Och hur kan du då tro att du kunde grumla min lycka?

modern Du har alltid ställt alltför farliga frågor, min son.

Moses Vad är det jag aldrig fått veta?

modern Allt det som du kan vara glad för.

Moses Du svarar som ett olycksbådande kryptiskt orakel.

modern Var glad för att du ej får klarare svar.

Moses Vad dolde du alltid för din egen broder, vår Farao Seti den förste?

modern Allt det som han icke fick veta.

Moses Naturligtvis fick han ej veta det eftersom du aldrig talade om det!

modern En Farao får aldrig veta om det händer någon skandal i hans egen familj.

Moses Alltså gjorde du dig skyldig till en skandal?

modern Jag var jungfru och låg aldrig med någon man, och ändå fick jag dig. Det är hela skandalen.

Moses Vem var då min fader?

modern Det vet icke jag.

Moses Var det storken som bar mig till dig då?

modern Nej, det var floden.

Moses Jag flöt längs med floden och drucknade inte?

modern Du flöt i en vassbåt.

Moses Helt ensam?

modern Helt ensam.

Moses Där har vi då hela mysteriet: jag är anonym. Och min amma? Vet du varför hon plötsligt skaffades undan ur vägen?

modern Hon skvallrade.

Moses Vad visste hon som ej du visste?

modern Hon gömde undan en sak.

Moses Och vad var det?

modern Min son, du får ej fråga mera. Du plågar mig bara.

Moses Men moder, vad finns det väl att undanhålla? Du hade ju ej ens en älskare, jag är ju son av en jungfru, och det måste kunna bevisas, ty du är väl jungfru än i denna dag, du som alltid har levat så enkelt och avskilt? Jag kom inte ens ju med storken, som vanliga oäkta barn, utan jag kom med floden, helt ensam, och ändå har det begåtts mord på en amma för det att hon kände till någonting ytterst komprometterande om mig. Vad var det hon gömde?

modern Din spädbarnspläd.

Moses Jag låg då tydligen inte alldeles spritt språngande naken i floden. Så min kära amma tog hand om mitt livs första kläde. Var det då så brottsligt att hon måste tystas och mördas för den skull?

modern Min son, du bereder dig din egen undergång!

Moses Varför? För att min oskyldiga amma ej fick knysta något om det att jag ej legat naken i floden? Vad var det för otyg med tyget?

modern Vad vet jag? Ett tyg blott, en trasa, ett klädstycke med intetsägande färger....

Moses Och för dessa mystiska och intetsägande färgers skull mördades min egen amma och det efter en livstids lojalitet! Det är något här som inte stämmer. (*Nefertari inkommer.*)

Nefertari Jag hörde ett gräl härifrån.

modern Det är inte ett gräl. Det är bara ett samtal.

Nefertari Så upprört och högljutt? Vad bråkar du nu för, prins Moses? Är det att din moder ej närvarade vid triumfen skäl till förebråelser för hennes blyghet?

modern Prinsessa, min blivande sonhustru, Moses vill blott skingra tvivel och misstankar. Säg mig, hur dog stackars Memnet?

Nefertari Hon föll från terrassen rakt ner på den stenlagda planen, bröt nacken och dog.

modern Och det var bara en olyckshändelse?

Nefertari Ja.

Moses Så det var inte självmord? Hon blev inte skuffad?

Nefertari Vad vet jag? Hon svimmade kanske. På dagen kan solen ibland vara het på terrassen.

Moses Vad döljer du för mig, min blivande hustru? Hur kan vi bli gifta om du döljer något för mig?

Nefertari Moses, fråga ej mera. Din amma blev straffad helt rättvist för ett majestätsbrott.

Moses Vad sade hon?

Nefertari Hon kom med fräcka insinuationer om att du var oäkta son till en slav.

Moses Det är en förolämpning mot min egen moder. Men för sådant brott blir man avrättad officiellt och ej skuffad ut bakvägen från en balkong.

Nefertari Memnet påstod sig äga bevis.

Moses För min moders moraliska snedsteg, som aldrig ens bar mig i skötet, emedan jag kom i en vassbåt på Nilen från en annan främmande moder?

Nefertari Så du är fortfarande jungfru, o Faraos syster?

modern Det är jag, min dotter.

Nefertari Och varför är då detta klädstycke ett så förfärligt och farligt bevis emot dig? (*tar fram klädstycket. Moses tar genast hand om det.*)

Moses Så det här är den farliga barnfilten. Låg jag i denna, min moder?

modern (suckar) Jag kan ej förneka det.

Moses Rött med ett vitt band med svart band i mitten. Jag har sett det här mönstret förut.

modern Jag ber dig att ej forska mera i saken.

Nefertari Du tog det ifrån mig! Jag ber dig att ge det tillbaka!

Moses Ej förrän jag vet vad det här bevismaterialet bevisar.

Nefertari (på knä) Vi ber på våra knän för din egen skull och för Egyptens att bränna beviset!

Moses Är det då så komprometterande för er och för hela riket? Vad vet ni om detta anspråkslösa mönster?

Nefertari Säg inte ett ord, Faraos moder och syster!

modern Det är blott ett klädstycke som vilken trasa som helst. Ej har färgerna någon betydelse.

Moses Ändå så döljer ni något. Men var har jag sett detta mönster?

Nefertari Jag står inte ut! (*rusar ut*)

modern Du har upprört din blivande hustru.

Moses Hon dolde en hemlighet för mig, och du, moder, döljer den fortfarande.

modern För att skona dig. Ingen i hela Egypten, min son, vill förlora dig, ty du är alltför begåvad och vis för oss och därför så outhärlig. Du måste bli Faraos, Moses, för världens, för framtidens och för ditt folks skull.

Moses Och sanningen om detta tyg kunde utgöra hindret? Då är jag med andra ord bara ett slavbarn?

modern (*på knä*) Vad du än må vara så får du ej lämna oss!

Moses Nu vet jag var jag har sett detta mönster. Det bärs av en stam bland hebréerna. Är jag hebré, mor?

modern (*kapitulerar*) På den tiden ansågs hebréerna vara för duktiga arbetare och för fruktsamma. Därför förslavades de, och min fader gav en gång befallning om att alla nyfödda barn bland hebréerna omedelbart skulle dödas. De mödrar som då gjorde vad som helst blott för att deras barns liv skulle räddas var många. En av dessa arma hebreiska mödrar lät fläta en vassbåt och lade sin nyfödde son i den och sände ut den på Nilen. Hon avstod sin son åt den heliga flodens strömvirvlar och nyckfulla vågor för att sonen skulle få leva.

Jag badade då med din amma, som även var min tjänarinna, och andra väninnor och tärnor när vassbåten sakta kom flytande rakt emot mig. Jag lät sända bort samtliga tärnor, och Memnet, din amma, blev det enda vittnet. Hon visste, att om hon en dag skulle skvallra så skulle hon dö. När du upphöjdes till landets arvinge och till vår blivande Faraos uppreste sig hela hennes personlighets väsen emot det. För henne var lojaliteten mot Faraos blod och familj hennes livs enda mening. Hon kunde ej hålla sig. Hon gick till Ramses tilltänkta gemål, som du älskade och som besvarade din kärlek och ingen annans, och skvallrade och presenterade tygstycket som sitt bevis för att du bara var en hebreisk slavs son. Nefertari tog omedelbart lagen i sina händer och störtade ner Memnet från sin balkong. Nefertari tog livet av henne av renaste vrede och visste knappt själv vad hon gjorde.

Moses Men tygstycket höll hon för säkerhets skull.

modern Det var hennes livs dumhet. Hon skulle ha genast förstört det. Men det kan fortfarande göras. Den trasan du håller i handen, min son, är det enda i världen som står mellan dig och din hustru, Egypten och framtiden.

Moses Tror du då, moder, att man kan förpassa en sanning ur tillvaron med att förstöra bevismaterialet? Nu känner vi sanningen, du, Nefertari och jag. Kan vi då plåna ut den ur våra medvetanden? Nej, moder, den är en plikt, och vi äger att följa dess öde vart detta än för oss.

modern Det kan bara föra dig bort ifrån oss, och mot det måste vi protestera.

Moses Vet du om min riktiga mor är i livet?

modern Din syster uppmanades då av din moder att följa med vassbåten vart den tog vägen. När jag tagit hand om den visade hon sig och erbjöd sig som tjänarinna. Jag lät din naturliga mor amma dig mot att hon lät mig vara din riktiga moder. Du amrades både av Memnet och av din hebreiska moder och blott ej av din enda riktiga moder, en dotter och syster till Faraos.

Moses Aldrig kan jag vara otacksam för allt vad jag fått av dig, moder, du, som förbarmade dig över en som var utsatt och dödsdömd, ett slavbarn. Men jag måste träffa min riktiga moder och få lära känna mitt riktiga ursprung.

modern Är det så nödvändigt?

Moses Jag måste få veta vad det är för mening med hela historien.

modern Tror du att den har någon mening?

Moses Hur kan något sådant ske, barnamord och grymt förtryck av ett folk, bara för att det genom sin duktighet väcker egyptiernas avund och fruktan, om det inte finns någon mening därmed?

modern Du var alltid en grubblare, Moses, men ditt dystra grubbel var alltid en källa till vishet och handlingsförnuft.

Moses Jag vill en enda sak med mitt liv: göra vad som är rätt. Jag kan aldrig förmå mig till att göra någonting orätt. Jag tänker uppsöka hebréerna och lära känna dem. Om jag har tur och om det finns en mening med mitt liv och öde så lär jag få känna min riktiga moder. (*bereder sig att gå.*)

modern Vart går du, min son?

Moses Till hebréerna. Sök mig bland slavarna, om du kan känna igen mig bland dem efter detta. (*går.*)

modern (alltjämt på golvet) Min son! Alltid visste jag, att den gud som en gång skänkte mig dig en dag även tyvärr skulle ta dig tillbaka. Ske icke min vilja men din och din guds, käre Moses.

Scen 2. Det inre av en primitiv hydda i slavslummen.

Jokebed Guds vrede blir bara värre hela tiden. Vi har ingenting att se fram emot. Gud finns bara för att dra ner sitt eget folk i evig olycka och misär.

Mirjam Häda inte, mamma. Då blir det bara värre. Vi måste göra det bästa av saken.

Jokebed Alltsedan den dagen då Faraos omänskligt beslut alla nyfödda hebreiska gossebarns död har tillvaron oupphörligt bara blivit värre för oss. Vi är instängda slavar i avgrunden av vårt tröstlösa slaveri.

Aron Du glömmer att din son är prins av Egypten.

Jokebed Riv inte upp det dödliga såret, Aron! Han blev prins av Egypten på villkoret att han glömde bort oss! Han vet inte ens att vi är! Han känner varken sin moder, sitt folk eller sitt språk och allra minst sin Gud. Han om någon är förlorad för evigt för oss, just för att han är prins av Egypten, och det vet du!

Aron Men så länge han lever kan han komma tillbaka till oss, ty vi glömmer inte honom.

Jokebed Ja, Aron allt är dött inom oss utom det bedrägliga hoppet. Vi är lamslagna av vanmakt inför vårt tröstlösa slaveri, men vi kan ännu hoppas, och det är vår värsta förbannelse, för det fortsätter att hålla oss vid liv.

Mirjam Mamma, jag fruktar att någon kommer.

Jokebed Vem då?

Mirjam Den där kvinnan, vår härskarinna.

Jokebed Faraos syster? Vad vill hon nu igen? Hon har lämnat oss i fred i åratal. Ska hon börja plåga oss nu igen?

Mirjam Här är hon.

modern (träder in) Förlåt att jag stör så sent, kära hebreiska fränder, men något har hänt som framtvingar ett hemligt besök.

Jokebed Vad kan vi stackars trälar nu göra för Faraos dotter och syster?

modern Jag vill bara erinra er om ert löfte. Jag vet att min son kommer hit en dag förr eller senare. Han har fått veta sitt ursprung och har fått sitt slaviska påbrå på hjärnan, samtidigt som min broder Faraos Seti har utsett min son till sin arvinge och till Egyptens allsmåttige härskare efter sig själv.

Jokebed Skall då Moses bli Faraos?

modern Ja, syster, vår son skall bli den gudomlige Faraos. Men det kan han inte bli om han säger sig vara hebré.

Jokebed Jag förstår. Och ditt ärende hit?

modern Moses har redan i någon tid hört sig för bland hebréerna. Han söker efter sin egen familj. Om han kommer hit måste ni hålla ert löfte till mig och förneka er son och er broder.

Jokebed Och hur skulle han då, en prins av Egypten, i denna omänskliga arbetarslum hitta fram till vår hydda bland tusentals lika eländiga?

Moses (drar plötsligt ifrån dörrens förhänge och träder in. Han uppfattar genast alla med blicken som stannar vid modern. Hon tar skräckslagen ett steg tillbaka.)

Moder, jag visste att du en dag förr eller senare skulle förråda dig och föra mig på rätt spår. (till Jokebed) Jag är här för att få ett tygstycke identifierat.

Mirjam (drar sig tillsammans med Aron och Jokebed) Vi känner dig icke, o främling.

Moses Men tydligen känner ni min egen moder, som står här på god fot med er, en hebreisk arbetarfamilj, fastän hon är prinsessa och syster till Faraos.

Jokebed Vi bad ej henne besöka oss, och icke väntar vi oss något gott av ett kungligt besök. Tvärtom fruktar vi det då blott ont kunde komma därav. Vi blottställda förtryckta hebréer har inget att göra med våra förtryckare utom när vi tvingas arbeta för dem.

Moses Den envisa uppstudsigheten är för mig bekant som min egen. Jag fruktar att jag kommit rätt.

modern Ge dig hem, Moses, till Nefertari, palatset och framtiden där du hör hemma, förrän det har blivit för sent.

Moses Det var nästan redan för sent att förändra allt vad som gått fel till det rätta när just Nefertari, min älskade, gjorde ett misstag och av ren förskräckelse mördade min egen amma. Tack vare det dådet fick hela historien en chans plötsligt att komma rätt och i led igen. Floden höll på att förgås av att rinna rakt ut i den tröstlösa ledsnadens öken, men plötsligt så fann den en positiv fåra, och det är jag tacksam för.

Mirjam Moses, vi vet vem du är, att du är näste Faraos, och därför har du ej någonting att göra här i Egyptens slavarbetarslum bland dess djupast förtryckta.

modern (till hebréerna) Ni vet vad ni lovat. Min Moses, kom hem sedan när du är färdig och för alltid lämnar de här stackars människorna i sitt slumtrask i fred. (*går*)

Moses Är ni bundna av löften till henne?

Mirjam Vi är som hebreiska slavar belagda med vissa inskränkningar i vår utopiska frihet.

Moses Ej någonting annat?

Aron Vad skulle det vara?

Moses Ett hot kanske om vedergällning om ni sade något för mycket?

Jokebed Vi har aldrig hotats av henne.

Moses Då kan ni besvara min fråga. (*tar fram tygstycket*) Kan ni kanske identifiera det här? (*ger det åt Jokebed.*)

Jokebed (granskar det, avmätt och kallt) Det är ett vanligt filtstycke vävt i levitiska färger.

Moses Ni har inget annat att säga om saken? Ej något personligt?

Aron Vad skulle det vara?

Moses Vem tygstycket tillhörde ursprungligen?

Jokebed Och hur skulle väl vi veta något om det?

Moses Ni är själva leviter. (*indikerar Jokebeds pläd i de levitiska färgerna.*)

Jokebed (skjuter tygstycket ifrån sig) Vi vet ingenting.

Moses Ni vill ingenting veta. Men ni skall få veta! I just detta tygstycke övergavs för trettio år sedan ett litet gossebarn utsatt på floden i en liten sävbåt och prisgiven åt krokodiler och flodhästar och det med barnets föräldrars fullständiga vilja! Förstår ni? Ett spädbarn i denna filt skickades rakt in i döden!

Jokebed Men styrdes i stället av ödets försyn in i Faraos hus.

Moses Alltså vet ni om saken!

Jokebed Vi kan endast gissa. Vi antar att barnet är du. Annars vore du ej engagerad.

Moses (på knä vid Jokebed) Och det var ej ni, moder, som satte ut detta barn?

Jokebed Det kan vi icke svara på. Vi måste lyda vad Faraos och hans familj en gång bjudit oss iaktta. En enda sak kan jag säga, och det är, att ingen hebré skickar någonsin frivilligt ett litet spädbarn i döden. Om detta barn utsattes var det ej för att det skulle förgås utan för att det skulle få leva.

Moses Ni vägrar att erkänna sanningen. Är ni då lydiga Faraos intill omänsklighet?

Jokebed (tar Moses om pannan) Faraos äger oss. Vi kan ej på något sätt resa oss däremot.

Mirjam Vi är tvungna att följa de lagar som gäller i landet vi lever i.

Moses Jag måste alltså förbli i omedvetenhet om vem jag är?

Jokebed Moses, du är vad du känner själv att du är. Du är uppfostrad som en framstående furste av Faraos hus, och du talar egyptiska av högsta klass och ej någon hebreiska. Men det har ingen betydelse vad man är av för nationalitet eller ras eller hur man är uppfostrad. Det är ens egen själs identitet, hur man känner sig, som är det avgörande. Om du känner att du är hebré så är du inte någonting annat.

Moses Du kommer ej med något klart och konkret besked, kloka och medfarna arbetarhustru, men ändå så kommer du med ett förlösande ord på en högre livsvisdomsnivå som är mest diplomatisk och djupt filosofisk och därför så farlig hur helt oantastlig den än är politiskt. Ditt ord är min plikt. Jag kan ej ljuga inför mig själv, och jag kan ej förneka den känsla av samhörighet som jag har med er orättvist illa hanterade slavar. Farväl, Moses, prins av Egypten och blivande Faraos; farväl, livets goda och kärlek och välstånd; farväl, trygghet, ära och evighetsrykte! Farväl bjuder jag till all makt här i världen som bara är till för att trälbinda oskyldiga och för att kväva all mänsklig frihet. Jag är nu hebré och en broder och son, och jag blir aldrig mer någon världslig förtryckare. Må vad som vill vederfaras mig, men denna väg känns som den enda rätta. Jag kastar bort faraos mantel för evigt (*klär av sig den*) och blir härmed en slavarbetare som är förslavad allenast emedan han är en hebré. Broder, låt mig få arbeta hårt vid din sida i morgon, och låt mig ej få slita mindre ont än någon utsatt hebré som är tvingad till den mest ovilliga slavtjänst. Är vi överens?

Mirjam Men vad skall din egyptiska moder och Faraos mäktiga kungahus säga?

Moses De skall icke känna igen mig mer som den jag var. Jag skall bli som en slav för dem, och i min slavtjänst skall jag bli totalt anonym.

Jokebed Men du offrar din framtid på detta sätt, Moses, och kanske för ingenting alls.

Moses Det är min sak. Låt mig blott få göra vad som för mig känns vara rätt. Sedan må jag bli ansvarig för konsekvenserna och ingen annan.

Jokebed Du gör som du vill, vilde frie hebré, men jag tvivlar på att det är gott.

Moses Vad har det för betydelse om det är gott eller ont bara det nu är rätt?

Aron Du är oövervinnelig, broder, och kanske mer fruktansvärd i din hebreiska kraft än i den etablerade maktens. Jag står på din sida och följer dig vad du än gör.

Moses Tack, broder. Allt vad jag behöver är någon som tror på mig.

Scen 3. Som scen 1.

Seti Var är min son Moses? Jag har kallat på honom nu i tre dagar, men han har ej infunnit sig! Vad skall detta betyda?

Ramses Han är nog bland hororna nere i Memfis och njuter av sin sista ungarstid.

Nefertari Hjärtlöse avundsman och kärlekskränke småaktige sluge förtalare! Faraos, jag protesterar mot att din son vågar förtala den blivande Faraos och det helt grundlöst av avund allenast!

Seti Seså, mina barn, sitt nu inte och gråla! Vi är alla upprörda över att Moses försvunnit. Det händer ju inte var dag att en nybliven kronprins försvinner. Han är illa tvungen att komma till rätta.

Ramses Och om han ej kommer till rätta?

Seti Han måste! Vi har inte råd med skandal! Nefertari, vet du ingenting om hans frånvaro?

Nefertari Nej, fader, ingenting alls, och jag har varje natt utan honom trist som en förtvivlad fått gråta mig ensam till sömns.

Seti Och du, Ramses, vet ingenting heller, som dock kunde ha ett motiv till att låta din broder försvinna?

Ramses (kastar sig på knä inför tronen och alla) Jag svär, fader, att jag ej vet någonting om hans gåtfulla frånvaro. Jag har gjort allt vad jag kan för att uppbåda spioner och sökare för att få rätt på den blivande Farao. Mitt nit i den vägen vittnar om att jag är oskyldig och lika okunnig som alla andra om vad som har hänt honom.

Seti Och du, min syster, som sitter så stilla och oberörd och ändå är den frånvarandes moder, vad döljer din leende sfinxmask? Har du kanske något att dölja?

modern Jag känner min son, och jag vet att han måste få gå sina egna personliga vägar. Jag ber er att inte oroa er mera. Om han vill bli Farao kommer han troget tillbaka och sköter med klokaste noggrannhet sina åligganden som om ej någonting hänt. Men om han icke kommer tillbaka så måste vår Ramses bli Farao.

Seti (chockad, liksom Nefertari) Du tror med andra ord att det är möjligt att Moses ej kommer tillbaka mer?

modern Han gör sin plikt. Det är allt vad jag vet. Om han gör den som blivande Farao, eller om han fått en svårare plikt att utföra på annat håll, så gör han ändå allenast sin plikt. Mer kan jag icke säga.

Seti Du vet mer än någon av oss, och som moder till honom så känner du honom långt bättre än någon av oss. Likväl vet du ej mera om var han är än någon av oss. Vi måste begrunda den situationen och handla därefter. I värsta fall, Ramses, så får du bli Farao, men det är något jag verkligen inte ser fram emot för vårt lands del i så fall, för som Farao skulle du bli ännu mera odräglig än vad du allt hittills har varit. Jag hoppas med alla i hela vårt land att vår älskade saknade Moses må verkligen komma tillbaka.

Ramses Det hoppas vi alla.

Seti Håll käften, din hycklare! Du leker redan med tanken på att få bli Farao! Du spekulerar i din broders död! Det är nästan så att man kan tro att du har intrigerat för att få din broder ur vägen! Det är ju så att man kan spy! Du är mig vedervärdig, min son! Och jag fruktar, att om du blir Farao i brist på andra arvingar, så blir du i så fall vårt lands siste Farao och dess ruin, så slösaktig och självsvåldigt praktlysten som du är den allra envisaste egoist av naturen! Ack, måtte blott Moses snart komma tillbaka och rädda oss från en så olycklig utveckling! *(Damerna går. Ramses bugar sig för Farao och går ändå halvt segerwiss. Seti suckar förargad och orolig och sitter kvar.)*

Scen 4. I uppsyningsmannen Bakas hus.

Baka Låt oss förstå varandra, Datan. Det har du och ditt folk allt att vinna på. Ni är bara slavar, och vi är era herrar. Vi kan göra med er vad vi vill, och vi ämnar göra precis vad vi vill.

Datan Vi judar är alltid villiga att samarbeta. Jag menar bara att det är klokt att inte reta dem.

Baka Vad menar du, *Datan*, med "vi" och "dem"? Är ditt eget folk både "vi" och "dem" för dig?

Datan Med "vi" menar jag dem av oss som gärna samarbetar. Med "dem" menar jag de som inte gärna samarbetar och som är farliga att reta.

Baka Och varför är de så farliga att reta? Om de gör något dumt så dödar vi dem bara, *(slår en fluga med en flugsmälla)* så här.

Datan Hur mycket slavar vi än är, store *Baka*, så är vi människor ändå aldrig flugor.

Baka Det är på den punkten som egyptiernas och judarnas mentalitet skiljer sig. För härskarna och särskilt för Faraon är alla andra människor flugor.

Datan För ingen jude är någon mänska som en fluga.

Baka Ändå, *Datan*, låter ni judar era kvinnor stå som trälinnor vid spisen och föda barn medan vi egyptier försköna dem och ärar dem som drottningar.

Datan Ni har lyx och överflöd. Det har inte vi.

Baka Ni kan få det, om ni följer våra anvisningar, åtminstone somliga av er. Ej heller alla egyptier har råd att försköna våra kärestor som drottningar.

Datan Du vet, *Baka*, att jag är fullständigt lojal med er som spion bland hebréerna och som deras diplomat och föreståndare hos er. Jag har alltid följt era råd och anvisningar och fått mina hebréer att foga sig efter dem. Men somliga hebréer är det farligt att reta, som *Josua*, till exempel.

Baka Och vem är *Josua*?

Datan Leilas trolovade.

Baka Och jag skulle avstå från *Leila*, den skönaste av alla judinnor, bara för att hon har en judisk älskare som kan bli sårad? Snarare måste jag ta det som en extra sporrande utmaning. Glöm inte min flugsmälla, *Datan*. Jag tvekar aldrig att använda den om någon judisk fluga irriterar mig. För resten har jag förekommit honom. Han är för sent ute. Han har redan förlorat. *(klappar i händerna. Ett förhänge dras ifrån och blottar en bländande judisk skönhet klädd i praktfull egyptisk dräkt.)*

Hon är min drottning för i natt, *Datan*. Medge att jag aldrig skulle kunna avstå från henne.

Datan *(bedövad)* Hon är verkligen mycket vacker.

Baka Så vacker som ingen hebré kunde göra henne och allra minst den där fanatikern *Josua*. Du får henne efter mig, *Datan*, om du bara gör som jag säger.

Datan *Baka*, vem är jag att jag någonsin skulle kunna vara mina egyptiska herrar annat än lydig?

Baka Du är en klok hebré, *Datan*. Gå hem nu och dröm om de smulor du skall få från min bankett. *(Datan drar sig bugande tillbaka.)*

Nå, min sköna, hur känns det att vara upphöjd till en högre egyptisk standard?

Leila Låt mig få gå hem.

Baka Du är inte glad. Det klär dig. En brud ska vara allvarlig.

Leila Jag är mer än allvarlig. Jag ville hellre dö än stanna här.

Baka Stolt är hon också. Det klär dig ännu mera. Ett gravallvar inför en kommande förlorad oskuld gör det bara angenämare att förta den oskulden.

Josua *(tränger plötsligt in beväpnad med kniv)* Din niding! Slåss om du är en man!

Leila *(skriker till)* *Josua*!

Baka *(mönstrar honom kallt)* Så detta är den ouppfostrade *Josua*. Du kommer lagom till din bruds bröllop, *Josua*. *(klappar i händerna. Ett antal starka tjänare från ingenstans övermannar Josua efter en kort men intensiv kamp.)*

Tror du verkligen, *Josua*, att en egyptier gitter försvara sig mot en hebreisk slav, som ändå inte har någon chans? Bind honom! Mellan pelarna! *(tar fram sin långa uppsyningspiska)* Du har tydligen fått för litet prygel. Jag ska piska ihjäl dig här i mitt hus där du står, men du skall hållas levande tillräckligt länge för att åse din bruds fullbordade äktenskap. Du skall skrika, *Josua*, och du skall få höra henne stöna! Det blir ett lämpligt ackompanjement till hennes bröllopsnatt! Du hedras härmed till att

få bli vårt enda bröllopsvittne! Njut, Josua, som jag skall njuta hela natten! (*höjer sin piska och skall just drämma till ordentligt när någon griper piskan bakifrån. Det visar sig vara Moses. Snabbt och ljudlöst har han tagit stryptag på Baka. Han är ursinnig.*)

Moses En sådan mask som du är slutet för Egypten! Likmask, sök dig ner i jorden till det ruttnaste Egyptens översittarlik och lämna levande i fred! Ty om du stinger dem så trampar de ihjäl dig! (*stryper Baka. Leila skyndar fram och undersöker honom.*)

Leila Han är död!

Moses Och ni är fria. Skynda er. (*befriar Josua.*)

Josua Vem är du, Moses, vår framtida Faraos, som tar parti för slaverna mot deras herrar, dina egna bröder?

Moses Snacka inte utan fly och skynda dig! Vad spelar det för roll för Faraos om hans Egypten blir en fluga mindre? Det var för väl att jag gav akt på dig när du förblindad av din kärleks vrede följde efter Leila hit! Du hade kunnat dö! Vi har ej råd med att förlora någon endaste hebré!

Josua Är du hebré?

Moses Har alltid varit.

Josua (*med glänsande ögon*) Detta var minsann en överraskning!

Moses Prata inte utan fly! (*Datan och andra röster hörs.*)

Datan (*utanför*) Jag hörde främmande och arga röster från den store Bakas hus.

Leila Det är för sent!

(*Bakas tjänare kommer beväpnade inifrån huset. Datan med soldater kommer utifrån. Moses, Leila och Josua är inringade.*)

Josua Vi har ej någon chans.

Datan Inkräktarna har mördat Baka! Grip dem!

Moses Håll ett ögonblick! Vet ni ej vem jag är?

Datan Vem är du, uppstudsige bråkmakare?

Moses Jag är Moses, prins av Egypten.

Datan Och jag är Faraos farsa! Grip dem!

Josua Tyst, ohängde svinaktige Datan! Det är faktiskt Moses!

en soldat Det kunde faktiskt vara Moses.

en annan Tänk om det är Moses?

en tredje Vad har hänt egentligen?

Moses Om du är Datan och en rättvis jude låter du de här två oskyldiga ungdomarna gå. Jag ensam har med egna händer mördat Baka då han tänkte utföra en våldtäkt och begagna någon annans hustru som sin egen. Det var inte rätt, och därför ingrep jag. För detta vill jag svara inför Faraos.

Datan Om du är Moses, vilde äventyrare, så har du satt dig rakt i klistret. Ramses är nu arvinge till tronen, och han hatar Moses. Och om du är Moses har du ställt till en skandal som kan betyda att ditt namn blir utplånat från alla monument och detta lands historia.

Moses Jag har gjort vad som var rätt. Det står jag för. Om Faraos vill straffa mig för detta drabbe straffdomen Egypten.

Datan Låt den olycklige mannen gå. (*Josua släpps fri.*) För denne mördare i fjättrar inför Faraos, ty han skall, så som han har önskat själv, få svara för sitt brott. Om han är jude och har mördat en egyptisk tjänsteman är han ej något annat än en upprorsman, men det får Faraos avgöra. (*Soldaterna för ut Moses.*)

Leila Varför låter du ej mig gå?

Datan Som en slug hebré har jag försänkningar hos Ramses. Han har lovat mig en rik belöning om jag kunde binda Moses vid ett brott. Nu är det gjort, och Moses trampade helt själv i sitt klaver. Jag har haft ögonen på honom sedan länge. Nu blir Ramses nöjd, och detta hus blir mitt med allt dess innehåll. Men ingenting i huset går upp mot den pärla i dess mitt som råkar vara du. (*omfamnar henne och vill kyssa henne. Hon gör förgäves motstånd.*)

Scen 5. Som scen 1 och 3.

Seti Tre veckor har lidit, och inget har hörts från vår älskade son och tronarvinge Moses. Jag fruktar att han nu har svikit oss om han ej har råkat ut för en olycka. I vilket fall som helst, Ramses, är du nu min arvinge tills Moses kommer tillbaka. Vad är det nu för ett bekymmersamt illdåd som någon omdömeslös jude förövat i slummen på en mycket tilltrodd och uppsatt och hederlig tillsyningsman?

Ramses Jag har undersökt saken, och brottet är ytterst betänkligt, i synnerhet som det kan leda till uppror. Det var ju just därför som din fader, Farao, tillstyrkte att de oberäkneliga hebréerna skulle förslavas och hållas i tukt så att de aldrig skulle få för sig att våga ett uppror. Men situationen är under kontroll. Den barbariske mördaren är redan gripen.

Seti Då är ju allt väl. Varför är han ej avrättad?

Ramses Han ville själv föra sin sak inför högsta domstolen här inför Farao.

Seti Väntar han sig någon mildring i straffet? Det måste han inse att han ej kan få.

Ramses Jag vet ej vad han väntar sig, men han vill föra sin talan.

Seti Nåväl. För då in den förtappade mördaren.

Ramses (klappar i händerna) För in upprorsmannen!

(Moses föres in fjättrad till händer och fötter. Han är smutsig, klädd i trasor, halv naken, orakad och utsliten, men alla känner genast igen honom, och det hörs ett sus av suckan och klagan, förvåning och smärta.)

Seti (chockad) Är detta en mördare och farlig upprorsman?

Ramses Svara, hebré!

Moses Jag har mördat, det är tyvärr sant, ty i vrede så ingrep jag när en missbrukare av makt och ansvar tog en annans hustru och använde henne som hora.

Seti Vad är detta för en skandal, Ramses, som du för fram inför hovet?

Ramses Jag visste ej vem juden var. Jag blott visste att en av hebréerna hade förgripit sig på en uppsyningsman och tagit livet av honom.

Seti Vad menar du, Moses? Är du en hebré?

Moses Ja, det är jag, min fader, och det är ej mitt fel och ingens av er.

Seti Är du då ej min systerson? Syster, har du haft ihop det med någon hebré?

modern Det vet Farao att jag i hela min levnad har levat i ära.

Seti Det vet jag. Allenast din son Moses har du ej någonsin kunnat förklara. Nu frågar jag dig om han är en hebré?

modern Om han är det vet jag minst av alla vem som var hans fader.

Seti Det här blir blott värre och värre. Är detta en mardröm? Säg att det är bara en dröm! Eller är detta uttänkt av dig, Ramses, som din mest lömska intrig? Jag fruktar det sista. Det luktar att du har iscensatt allt detta blott för att få makten och oskadliggöra din ädlare broder för alltid!

Ramses Min fader, jag ber dig att hålla dig strikt till befintliga fakta! Om mördaren hävdar att han är hebré kan han icke ha någon rätt till någon tronföljd.

Seti Tyvärr har du rätt på den punkten. Min Moses, jag ber dig att säga att du inte är någon slav och hebré. Säg blott det, och allt blir såsom förut.

Moses Min fader, min älskade fader, jag måste beklaga, men jag kan ej säga att jag inte är den jag är. Jag var född som hebré, och jag har alltid varit hebré, även om jag ej visste det själv förrän nyligen.

modern (avsides) Han är förlorad!

Seti Det var alltså därför du plötsligt försvann för oss! Nå, om du vidhåller detta, så är saken klar. Du må ha tagit livet av en som missbrukade sin makt och ansvar, på den punkten kan du måhända försvaras, men kom aldrig mer för mitt ansikte. Om du vill vara hebré är du härmed förlorad för oss för all framtid. Och om du, min syster, är moder till denna hebré gäller samma sak dig. Du får aldrig mer visa dig för mig. Från samtliga pelare och obelisker och tempel skall Moses namn

utplånas! Moses, du lovade så mycket gott, och så går du i lag med hebréerna! Jag kan blott gråtande bittert beklaga dig. Gå!

Ramses Far, du glömmet en sak.

Seti Har jag inte tillräckligt att tänka på genom din ondaste mästerting, din förbannade ormsö? Vad har jag då glömt?

Ramses Du har glömt bort att avkunna brottslingens dom.

Seti Ramses, gärna jag dömd dig för vad du gjort om jag kunde till ett långt mer fruktansvärt straff än en mördare, men du står utanför lagen emedan du, vilket jag bittert beklagar, är en äkta sö av en Faraö. Blott av ren hjärtlöshet ber du mig döma den man som långt mera än du var förtjänt av att kallas min sö. Jag orkar ej med detta fall mer, ty jag är för gammal och trött. Moses känner själv vad som är rätt. Må han avlägsna sig och aldrig visa sig mera och sålunda själv ta det straff på sig som han själv känner sig vara förtjänt av. Nu kan jag ej mera. (*drar sig tillbaka. Även modern och Nefertari drar sig tillbaka.*)

Ramses Med hänsyn till Faraö Setis förmynderskap över dig, Moses, och med hänsyn till vår gemensamma uppväxttid och vår fars kärlek till dig kan jag ej heller döma dig hårt till den mördares död du förtjänar. Jag skänker dig livet i tron att det blir dig mer plågsamt än döden. Men du måste lämna vårt land och får aldrig mer komma tillbaka.

Moses Ej ens till de mina och till mina bröder hebréerna?

Ramses Du är en upprörsman, och som hebré är du farlig. Det är bäst för alla om du aldrig kommer tillbaka.

Moses Och vart vill du jag skall ta vägen?

Ramses Följ din idioti ut i öknen. Där kan du i fred odla dina hebreiska grillor och utan att någon tar skada av dem utom du själv, din bortgjorde narr. Tänk att du kunde vara så dum! Allting hade du, och så går du bort och gör dig till jude, till slav, till hebré och till upprörsman, utstött, föraktad och utskrattad av hela världen. Jag säger som min gamle fader med hela Egypten: försvinn och kom aldrig tillbaka, ty ingen vill att din befängdhet och fåfänga skall smitta av sig på andra. För ut honom! (*Moses föres ut. Hovet upplöses i ivrigt sorl.*)

Vilken befängd stackars dåre! Och han hade kunnat bli hela Egyptens historias bästa och allra förnämaste Faraö. Gå ut i öknen, förtappade Moses, och härska där ensam och oinskränkt i ödsligheten av ditt storhetsvansinnes hopplösa narraktighet.

Nefertari (återinträder plötsligt) Ramses, din fader är sjuk.

Ramses Vad har hänt? Har han kanske fått slag?

Nefertari Det är just vad som hänt.

Ramses Det är Moses förbannelse.

Nefertari Nej, Ramses, det är din egen som börjar just nu. Du är nödsakad till att bli faraö, och det är din och Egyptens förbannelse.

Ramses Vad menar du, kvinna?

Nefertari Förbannelsen är att ett fall såsom Moses tyvärr måste uppstå på grund av Egyptens förfall och stagnerande styrelseskick. Den gudomlige Faraö är redan döende och han skall dö. Såsom Faraö ärver du blott denna döende egenskap.

Ramses Du är ifrån dig av sorg och vet ej vad du säger. Om far ligger döende måste jag stå vid hans sida.

Nefertari Ja, för att mottaga förbannelsen.

Ramses Är makt och ansvar då ur kvinnlig synpunkt förbannelse endast och inte en plikt? (*går beslutsamt ut.*)

Nefertari Man kan undra vem som är den mera vettvillige dåren – den ärlige narren, som frivilligt avstod från Faraös tron, eller Ramses, den maktlystne narren, som frivilligt rusar rakt in mot sin egen maktställnings förintelse.

Akt II scen 1. Faraos dödsbädd.

(Seti ligger orörlig på sin dödsbädd omgiven av tjänare och tjänarinnor.
Ramses kommer in och knäböjer framför hans säng.)

Ramses Min fader, jag är helt förkrossad av sorg. Det ohyggliga slag som har drabbat dig drabbar oss alla och hela Egypten. När du kommer inför Osiris, så tänk på oss levande, och överge oss ej med din allsmåktige ande. Ty Faraos själ får ej någonsin svika sitt ansvar för världssalltets lag, rätt och ordning.

Seti Skitsnack, din hycklare. Du kunde aldrig så lätt lura andra som du alltid lurat dig själv. Du blir Faraos så som du önskade, men såsom Faraos blir du en svindlare endast, en slösare och självbedragare, och all din skrytsamhet kan aldrig dölja de misstag du kommer att göra som kommer att helt ruinera Egypten för alltid. Jag vet vad du går för, din odåga. Mitt livs ohyggliga nederlag, min katastrof som kvickt utlöste detta mitt dödliga slaganfall, var att jag inte fick Moses till min efterträdare. Han endast hade förmått rädda vårt lands kultur och dess heder åt framtiden. Res dig. Du kan inte knäfalla utan att alla kan se att det bara är för att få snarast befalla. (*Ramses reser sig.*) Se till att min syster omedelbart kommer till mig.

Ramses Men du har ju själv bjudit att hon aldrig mera får se dig.

Seti Min son, jag är döende, och jag vill träffa min systersons moder.
(*Ramses ger tecken åt några tjänare som går ut för att lyda.*)

Var är Nefertari?

Ramses Här är hon.

Seti För henne till mig. (*Så sker.*) Nefertari, min dotter, du blir nu gemål åt min son och till Faraos. Han kommer mer att behöva dig än vad du kommer att önska dig honom. Jag ber dig ändå att stå honom bi i alla hans svåra kommande prövningar. Var honom trots allt lojal för Egyptens skull. Det är mitt livs sista önskan till dig.

Nefertari Det skall bli som du önskar, min fader.
(*Faraos syster inkommer.*)

modern Är det redan över? Var min broder Faraos trots all sin makt så nervöst överkänslig att han fick ett slaganfall när det ej gick som han ville?

Seti Min syster, förlåt mig.

modern För vad?

Seti För att jag försköt Moses.

modern Det var han som själv försköt oss.

Seti Varför gjorde han det? Och sin egen moder?

modern Jag var aldrig moder till honom. Jag är ännu jungfru. Din fader dödsdömde hebreiska spädbarn, och Moses var ett av dem. Jag fick en möjlighet att rädda ett enda judebarn från en högst orättvis dom. Jag förbarmade mig och uppfostrade honom som min egen son, men han var blott ett hittebarn och ett fördömt stackars judebarn.

Seti Då är du ännu mer ärbar än vad jag i min vildaste fantasi kunde tro. Varför är alltid kvinnorna så överlägsna oss män i det mänskliga tänkandet?

modern Kvinnorna är till för kärlek allenast, men männen är oss överlägsna i handling.

Seti Vad hjälper det om männen bara får ångra det? Ramses, hör på nu, din drummel. Vi har dödförklarat och utplånat minnet av Moses från vårt och Egyptens liv och dess historia, men vi kommer inte att slippa hans öde för det. Risken är att han ändå blir en större faraos än alla andra. Han kommer att komma tillbaka på ett eller annat sätt. Du är då Faraos när han uppträder. Jag vill bara varna dig. Han glömmer gärna Egypten, men han glömmer aldrig de judar han offrade allt för. Bered dig, o Ramses, på den värsta krisen i vårt lands historia.

Ramses Jag är inte rädd för en utstött hebré.

Seti Där begår du ditt misstag. Det finns ingen mer farlig man än den som blivit orättvist dömd och behandlad.

Ramses Men Moses var skyldig.

Seti Till vad? Till att göra vad han kände själv att var rätt. Han var skyldig till att vara trogen sig själv. Det är ej något brott. Likväl straffades han som en brottsling med evinnerlig landsförvisning.

Ramses Han ville det själv.

Seti Är du säker på det? Dina fördomar och denna hårt förutfattade envishet lovar ej gott. Jag beklagar dig, *Farao*. (dör)

(*Nefertari och systemen faller på knä vid sängen, Nefertari gråtande.*)

Ramses Så sant *Farao* lever, jag är nog beredd att försvara Egypten mot digrare fiender än den bedrövlige dåren och avfällingen som väl för länge sedan försmäktat i öknen. Hans saga är all, men Egyptens skall jag minsann utveckla och väl förvalta åt oändligheten om än alla människor var vetlösa dårar som Moses. (*går förargad därifrån. Alla andra sörjer.*)

Scen 2. I Midjans land.
(I Jetros tält vid en lägereld.)

Jetro Min son, vi är glada att ha dig här, och dina insatser mot våra fiender, som alltid ofredat mina sju döttrar, har äntligen satt dem på plats, våra fiender alltså, de lömska brutala idioterna som tror att de kan använda vårt land som sitt eget och lägga beslag på de brunnar vi själva grävt i vårt anletes svett med stor möda – nog av, du har räddat oss, Moses, men du gör oss samtidigt nyfikna. Vill du ej säga vem du nu egentligen är?

Moses Jag är bara en främling om något, en vandrare på en osalig och ångestfull flykt från sitt öde, egentligen är jag ej någon och ej ens ett namn, ty jag är en som helt har förnekat sig själv.

Jetro Allt vad du låter undslippa dig om dig själv gör dig bara mer gåtfull och oss mera nyfikna. Men vi är glada att du som vår räddare, vän och välgörare ändå tycks trivas bland oss och vår enkelhet. Du är en god herde för våra djur, och du har aldrig skrämt någon av mina döttrar. De har inte någon av dem något enda att anföra mot dig, och därför vill de alla ha dig. Vill du ej ha någon av dem?

Moses Kvinnor frestar mig icke och inte ens dina förtjusande döttrar, min gode vän *Jetro*, och det fastän alla av dem överträffar varandra i älsklighet, skönhet och godhet.

Jetro Är du då ej en riktig man, Moses?

Moses Jag har förnekat mig själv, och jag söker mest efter vad meningen är att jag skall bli och göra i stället. Så länge jag är helt desorienterad kan inte ens din allra vackraste dotter ens fresta mig till någon lek.

Jetro Och vem är då min vackraste dotter?

Moses Den mognaste.

Jetro Alltså Sippora?

Moses Vem annars?

Jetro Min vän, du har rätt. Alla är de små ytliga stycken förutom Sippora, den äldsta, som går sina egna personliga vägar och ej gärna deltar i fester och samkväm. Hon passar dig bäst, ty hon är lika ensam och kysk som du själv. Hon är mogen för dig när du tycker att du själv är mogen för henne. Ert bröllop kan bli en högst enkel och vardaglig ceremoni inför bara familjen, och aldrig behöver du känna dig tvungen att fria till henne. Hon är ändå din ifrån början. Så är det med det. Men du har väl haft kvinnor förut?

Moses Jag har älskat men aldrig i sängen.

Jetro Ett uppriktigt svar. Jag tror då att ditt öde i mycket består av en olycklig kärlek.
Moses Det kan jag ej svara på.
Jetro Självklart. Ej någon kan tvinga dig. Men om det finns någon bot alls för ödet och dess tunga outrannsackliga börda så är kärlek den enda boten. Tänk noga på det. Prata sedan om saken med min äldsta dotter. Hon vet mer om sådant än vad någon tror.
Moses Tack för ditt goda råd och din tröst, goda svärfar.
Jetro Du tackar mig för ingenting, ty ej än har du skördat en enda av frukterna som står och väntar på dig.
Moses Allting kräver sin tid.
Jetro Det är sant, och det uppskattar jag att du lugnt respekterar.
Moses Jag må vara långsam men desto mer pålitlig.
Jetro Var du så långsam du vill. Tids nog går allt i uppfyllelse av sig själv.
(De spisar tillsammans.)

Scen 3. En stjärnklar natt med fullmåne i öknen.

Sippora Jag sjunger för stjärnorna om mina drömmar och deras intimaste önskningsar. Aldrig har jag känt en man eller önskat mig någon, och så kommer världens mest oemotståndliga man hit till mig, en nomad med ett mystiskt förflutet, måhända en olycklig prins av Egypten som tvingats i landsflykt? Han vill ej förklara sin mystiska bakgrund, men aldrig kan någon man lura en kvinna. Jag vet att han älskat och innerligt och att han tvingats försaka den kärleken. Därför allenast kan jag ta mig an honom. Det hade aldrig ens fallit mig in annars att nånsin tänka på kärlek och äktenskap, jag var så nöjd med min kyskhet i frihet, men denne man har sänts av ödet och någon gudomlig och outrannsackligt god vilja, måhända för att även han skulle drabbas av mig som jag drabbats av honom.
Moses (inträder försynt) Vad sjunger du om, hederliga herdinna?
Sippora Jag sjunger om stjärnfall och önskningsar.
Moses Tror du på stjärnorna och att de har någon makt över mänskornas öden?
Sippora Nej, de har ej någon makt alls, men om man kunde bättre förstå himlens stjärnspråk så kunde man kanske förstå även mänskornas svåraste öden och djupare livshemligheter åtminstone aningen bättre.
Moses Du tror då ej på någon högre makt än människan själv?
Sippora Jag är född och uppfostrad i frihet. Jag kan aldrig tro på en annan Gud.
Moses Då har vi samma Gud.
Sippora Hur ser han ut?
Moses Han har ej något ansikte och inget väsen. Men kan ej förstå honom. Han bara är.
Sippora Liksom friheten aldrig kan fattas och tryckas ner och kontrolleras.
Moses Mitt folk var det friaste i hela världen, men de blev hårdast förtryckta bland slavar.
Sippora Det går ej ihop. Den som en gång är fri kan ej nånsin förtryckas.
Moses Då har aldrig mitt folk, det friaste av alla folk, varit fria.
Sippora Det låter som ett oförklarligt mysterium.
Moses Det är mitt livs största problem.
Sippora Men du själv är ju fri. Kan du då ej befria ditt folk?
Moses Jag är fri i min ensamhet endast. Bland mitt eget folk var jag slav liksom de. Skulle jag göra mig till en ledare och en befriare för dem så skulle jag bli ännu ensam. Ty vad kan väl en ensam man göra mot världens mest mäktiga och etablerade stormakt?
Sippora Då kommer du alltså från väster på flykt från Egypten?

Moses Ja.

Sippora Vad gjorde du i Egypten?

Moses Vad gjorde mitt folk i Egypten? Vår anfader såldes som slav till Egypten av sina långt äldre halvbröder, men han var så fiffig att han lyckades avancera till att bli den inflytelserikaste näst efter Faraos och den gudomlige Faraos närmaste vän. Genom sin underbara förändring av sitt eget öde anmodade han sin familj, sina bröder och deras familjer och sin fader Israel, att flytta ner till Egypten till honom, och då det i deras land saknades livsmedel flyttade Israels klan till Egypten. Det var mer än sjuttio personer. Det var för ett par hundra år sedan. Vi mådde väl i Egypten och blev ständigt fler tills egyptierna började avundas oss. Då beslöt de att trälbinda oss, och det har vi nu varit i mer än två generationer.

Sippora Och hur många är ni idag?

Moses Vi är tre hundra tusen.

Sippora En kraftig procent av Egyptens befolkning.

Moses Förvisso.

Sippora Jag börjar förstå ditt problem. Men vad var det som fick dig att fly?

Moses Jag fick se en egyptier misshandla en av mina bröder. Jag blev då så arg att jag ej kunde styra mig, utan jag dödade mannen. Då blev det rabalder, och jag måste fly.

Sippora Så du är blott en slav som har rymt efter att ha gjort uppror. Och jag som inbillade mig att du var någon prins som av olycklig kärlek valt from självförsakelse och inkognito.

Moses En prins blir jag aldrig. Jag är nu en herde och lär så förbli.

Sippora Kanske dock en betydande herde för hela ditt folk.

Moses Tror du det?

Sippora Du har något att uträtta, Moses. Jag tror att ditt folk kan befrias.

Moses Hur då?

Sippora Jag skall föra dig till berget Sinai. Du kan ej ana vad denna ofruktbara öken kan alstra i form av mysterier, som är mycket mäktigare än vartenda imperium i världen.

Scen 4. Jetro i sitt tält med de sex yngre döttrarna och andra.

Jetro Vad är det för svärson jag fått? Han går bara och drömmer och grubblar och idisslar om sitt förflutna, och vi får ej veta ens sandkornet av denna ökens mysterievärld. Tänker han bosätta sig där i öknen på toppen av Sinaibergets förskräckliga sterilitet? (*Sippora inträder.*) Se, där kommer den tigande hustrun till denna förbryllande odåga. Har du förlorat din man nu igen, stackars dotter?

Sippora Ni måste ha tålmod med honom. Han har så mycket att tänka på.

Jetro Ja, så utsägligt mycket att han inte ens kan förklara det. Tänker han bli sån för alltid? En man är blott till för att ge kvinnor barn, om han duger till man. Annars duger han inte till man.

Sippora Det finns mera väsentliga ting här i världen, far, än att arbeta i sängen.

Jetro Det säger du, dotter? Och jag säger dig, att det finns inget mera väsentligt för mannen än att skaffa söner till världen. Blott så kan han vinna ett erkännande som en man.

Sippora Då är du ej en man, far, som bara fått döttrar.

Jetro Jag vet, det är min tragedi, men just därför är det desto viktigare att åtminstone någon av döttrarna får någon son.

Yngsta systemen Han kommer!

Jetro Det menar du verkligen? Tror du att han ännu kan hitta hem till oss?

systemn Men han är något förändrad. Han går mer beslutsamt och har något starkt och förklarar i ansiktet.

Jetro Bara han nu ej på allvar förlorat förståndet.

Moses (inträder värdigt) Jag ber er om tillgift för min sena ankomst.

Jetro Min svärson, vi har vid det här laget vant oss vid att du ej alls mera kommer till oss.

Moses Jag blev upptagen av en förunderligt brinnande buske.

Jetro Han har sett den brinnande busken! Nej, vet du vad, Moses, har du inte upptäckt den busken förut? Den finns i hela öknen!

Moses Men denna var olik de andra.

Jetro På så sätt! Den brann kanske verkligen upp?

Moses Nej, men dess starka utstrålning av dessa lågande ångor var större och mera omfattande än någon buske av det slaget som jag har sett. Det var som om den ville förklara och omfatta mig i ett budskap.

Jetro Så busken var talför och saknade din gamla tunghäfta?

Moses Svärfar, min hustru och alla ni andra, min tid är nu kommen. Jag måste bege mig åstad från er och börja göra min plikt.

Jetro Skall du ut och predika i öknen för brinnande buskar?

Moses Min svärfar, det blir bäst för oss att vi skiljs och att du i fortsättningen slipper mig. Jag har ett värv att fullborda ej i någon öken men bland andra människor i själva Egypten.

Jetro Så du skall bege dig långt bort härifrån till Egypten?

Moses Ja.

Jetro Varför, min son?

Moses Bara för att befria mitt folk, mina bröder och systrar, egyptiernas slavar hebréerna.

Jetro Du är med andra ord en slav som rymt från Egypten?

Moses Ja.

Jetro Och du tror ej att de halshugger dig när du kommer tillbaka?

Moses Nej, ty min mor är syster till själva Farao.

(*Allmän förundran.*)

Jetro Så här är själva mysteriet! I sanning en statshemlighet av den största politiska vikt! Moses, jag kommer alltid att sakna dig och våra munhugg. Jag gillade dig även om jag ej nånsin förstod dig.

Moses Jag kommer tillbaka. Sippora förblir min mest älskade hustru och även den enda.

Jetro Ditt hjärta är gott även om ditt förstånd är för dunkelt. Vi hoppas du kommer tillbaka.

Moses Jag kommer tillbaka.

Sippora Jag kommer med dig.

Moses Nej, Sippora, jag ber dig att vänta här i lugn och ro. Det kan bli ganska farofyllt där i Egypten, och jag måste stå inför Farao ensam och kan inte ha något kjoltyg bakom mig. Jag måste ha fullständig handlingsfrihet och är tvungen att leva för mitt folk allenast tills de blivit fria. Först sedan kan vi börja tänka igen på vår lycka.

Sippora Du vet att jag troget skall vänta.

Moses Du vet att jag troget skall älska blott dig tills jag kommer tillbaka.

Sippora Det finns många skönheter där i Egypten.

Moses Jag ser deras själar, och de är ej sköna.

Jetro Nåväl, Moses, välkommen åter. Vad mer kan jag säga? Jag kan bara önska dig lycka och välgång i ditt mycket vanskliga företag. Vi skall nog tänka på dig.

Moses (bugar sig) Jag är tacksam för den minsta tanke till hjälp jag kan få. (*går.*)

Jetro (till de andra) Nå, vad tror ni om detta? Den drömmaren tycks ha bestämt sig för handling!

Sippora Vi har kanske ej mycket tid mer tillsammans. (*går ut efter Moses.*)

Jetro Det är tur för honom att han har Sippora åtminstone.

Akt III scen 1. Hovet i Egypten.

(som akt I scen 1 men med Nefertari som Faraos drottning på en tron bredvid farao Ramses.)

Ramses En tiggare, säger du, kommen från öknen? Och han vågar vara förmäten nog att kräva talan hos Farao?

visiren Han påstår att Farao nog skall emottaga honom med broderlig vänlighet när han får se vem det är.

Ramses Och vem är han då?

visiren Han vill ej säga sitt namn, men han vet allt om Faraos hus.

Ramses Det vet alla i hela Egypten.

visiren Men denne vet mera.

Ramses Vad då?

visiren Han vet allt om en broder till Farao som en gång var en betydande prins av Egypten.

Ramses Kör bort honom genast.

Nefertari Ett ögonblick, Ramses. Han vet kanske något som vi även borde få veta.

Ramses Du är alltså nyfiken på en begravd och glömd statshemlighet som allenast är farlig och alltid förblir lika farlig så länge den inte är glömd utav alla?

Nefertari Jag glömmer den aldrig, och jag är din hustru.

Ramses Nå, vad kan en tiggare orsaka mera än kanske ett ögonblicks dum underhållning? Låt se på den trashanken, och låt oss höra hans dravel.

(*visiren bugar och avlägsnar sig.*)

Nefertari Det finns ingen nyhet som inte kan vara till nytta för makten.

Ramses Det stämmer ej alltid. Det finns alltid dåliga nyheter. Den sämsta nyhet som jag kunde tänka mig vore att Moses fortfarande levde.

(*Visiren släpper in Moses.*)

visiren Nomaden från öknen, o Farao.

(*Moses ställer sig framför dem. Ramses känner inte igen honom, men Nefertari gör det genast och blir förskräckt.*)

Ramses Nå, usle tiggare, hur vågar du så förmäta bekymra din Farao med idiotiska anspråk? Vet du inte att jag har makt att bestraffa dig för din okynniga oförskömmhet och med döden?

Moses Ditt maktspråk är ingenting värt, Ramses, inför den eviga makten.

Ramses (dämpat) Den rösten har jag hört förut. Tala genast om hela ditt ärende så att vi slipper dig sedan.

Moses Är du så förstockad av Faraos makt redan, Ramses, att du inte känner igen mig?

Ramses Vem är du, osalighetsväsen och högst ovälkomne fantom?

Moses Jag är din egen broder, o Farao, eller åtminstone var jag det så länge jag var en arvinge till dina titlar, som du fick tack vare att jag villigt avstod dem åt dig. Du själv har gjort allt för att glömma mig, men din gemål kände genast igen mig.

Ramses Du är alltså Moses?

Moses Densamme.

Ramses Vad vill du? Vill du ha tillbaka din makt och sin ställning?

Moses Nej.

Ramses Då kan jag endast beklaga att jag ej har skäl till att låta dig avrättas. Men vad vill du då i stället? Vad har du för griller den här gången, vettlöse ökenfantast och sociale bråkmakare?

Moses Du måste släppa mitt folk, Ramses.

Ramses Släppa? Du skämtar. Ditt folk, om du menar hebréerna, vill ej ens släppa sig själva. De har det ju bra i Egypten, de arbetar bättre än någonsin, och de har ingenstans bättre att vara. Gå hem till din öken, din drömmare, och lämna ditt folk, som inte är ditt utan mitt, i fred för dina utomordentligt förryckta idéer.

Moses Mitt folk, Ramses, kommer från ett annat land. De blev inbjudna hit av en Faraos son Josef en hel del att tacka för, men alla senare Faraos glömde bort den tacksamheten och slog Josefs söner i stället i järn och förtryckte dem i slavarbete. Nu vill detta folk därför åter bege sig hem till sitt ursprungliga land då de tröttnat på Faraos dubbelmoraliska gästfrihet. De vill ej utnyttjas längre som trälar då de föddes fria.

Ramses Vet du vad du faktiskt begär? Ditt folk är ett stort antal och nästan en tiodel av hela mitt lands befolkning! Jag avstår ej gärna från en så stor del av mitt folk.

Moses Du är tvungen.

Ramses Vem tvingar mig?

Moses Gud.

Ramses Vem är Gud? Vilken Gud?

Moses Ramses, jag måste varna dig. Gud kan man inte emotstå. När han har en vilja så genomförs den, och den som vågar motstå den blir bara lidande själv av sin oklokhet.

Ramses Och vilken är då din gud? Är det Osiris själv eller Horus? Kan det vara Isis? Förklara den gud som du representerar.

Moses Det finns bara en Gud, och han är den ende som skapat och som underhåller allt liv här i världen. De gamla egyptiska sagornas gudar är bara symboler som saknar politisk betydelse.

Ramses Din gud är alltså politisk?

Moses I detta fall, ja. Men det är en naturkraft samtidigt. Du helt enkelt måste ge judarna fria och låta dem gå. Annars är du ej rättvis.

Ramses Och om jag behagar att vägra?

Moses Jag kan bara varna dig för konsekvenserna.

Ramses Du bara tjarar. Din öken har fyllt dig med vind. Du har fått en fixerad idé, och den kan du ej släppa. Nåväl, Moses, jag skall kurerar dig! (*reser sig*) Låt oss få se vilken gud som är starkast, din ensamme ökengud eller Egyptens församlade gudar, som har existerat i flera årtusenden och ännu längre än detta vår världes allra äldsta mest mäktiga rike, som de har beskyddat och skänkt världens enda kultur. Jag utmanar dig, Moses, på samma sätt som du själv utmanar mig. Du har kommit hit bara för att förolämpa min intelligens. Jag är inte så dum att jag böjer mig för dina dårskapers olater, som ju är ökända här sedan gammalt. Kom fram med din ökenguds maktspråk och se själv vad ökenblåst duger till! När dina rasfränder själva beslutar sig för att bo kvar i Egypten och strunta i dig är det bäst att du själv inser att du är bara en dåre. För annars skall hela din dårskap bli piskad ur kroppen på dig när du drivs ut ur landet av uppsyningsmännens grovlemmade oxpiskor! Du var en dåre, min fosterbror, som kom tillbaka. Det var en långt grovare dårskap än den som fick dig att ta av dig din arvingeskrona. Jag kan blott beklaga dig och tycka synd om dig, men aldrig kan jag förbarma mig över dig eller ge efter för dina osunda idéer. Försvinn innan jag låter hämta soldaterna.

Moses Du vill då ej låta mitt folk bege sig?

Ramses Kom med något annat än bara amsagor och kallprat. Jag vill se den myndighets makt som har tillstätt dig detta.

Moses Då lovar jag dig, Ramses, att det skall komma ohyggliga landsplågor över Egypten. Er flod skall förgiftas och bli såsom blod, era odlingar skall bli förödda av gräshoppor, paddor skall helt översvämma var stad och var bygd, ditt folk skall översvämmas av myggsvärmar och all er gröda skall slås ner av hagel, det skall inte bli någon ände på alla naturliga landsplågor förrän du ger mitt folk fritt.

Ramses Du gör dig alltså till herre över naturen?

Moses Nej, Gud är naturen och herren däröver.

Ramses Och vilken gud då?

Moses Det har jag redan sagt. Den ende.

Ramses Du är ett mysterium.

Moses Och du, store Farao, med all din makt och din prakt, är blott dumhet som fjärrmat dig från allt vad mänsklighet, vett och naturlighet heter.

Ramses Jag tycker ej om din ohyfsade oförskämdhet.

Moses Jag är rättfram och uppriktig endast.

Ramses Det får man ej vara mot Farao.

Moses Är du då ej längre människa?

Ramses Vet du ej, Moses, som själv en gång nästan blev Farao, att Gud är Farao?

Moses Nej, Gud är större än Farao.

Ramses Ingen är större än Farao.

Moses Jag har sagt mitt. Du har svarat. Ta själv konsekvenserna.

Ramses Jag är ej rädd för dig eller för din galna ökengud. Gå och bevisa din makt. Annars kan jag ej tro på dig.

(Moses går.)

Nå, min gemål, vad tror du om en så etablerad och fastbiten galenskap?

Nefertari Jag tror att han kommer få rätt.

Ramses Varför det?

Nefertari För att Farao aldrig med rätt gjorde dessa hebréer till slavar. Han gjorde det endast av avund.

Ramses Han gjorde det mest för att tvinga dem att göra bättre ifrån sig.

Nefertari Han gjorde det ändå med orätt.

Ramses Men Farao står över lagen. Han är själva rätten och lagen.

Nefertari Men Moses har kommit med en högre lag och rätt hit, och det kan bli ditt godtyckes fall.

Ramses Aldrig ger jag mig lätt för en uppkomling.

Nefertari Han var din överman en gång. Han kan bli det åter.

Ramses Det ämnar jag hindra.

Nefertari Jag tänker ej delta i ert gräl och tvekamp. Den får ni stå ensamma för.

Ramses Det är ett mycket klokt ställningstagande av dig, min drottning. Du kan lugnt lämna över det hela till mig. *(Nefertari går.)*

En högst intressant komplicerad av ett gammal brödraproblem. Den här gången får vi nog verkligen se vem som faktiskt är starkast och bäst.

Scen 2. Familjehyddan.

Jokebed Moses, o Moses, min son, varför kom du tillbaka? Du hade det ju bra där ute i öknen, fjärran från oss och Egyptens plågor!

Moses Min moder, de plågorna är det en mening med. De skall försätta oss judar i frihet.

Jokebed Och vad skall vi med denna orealistiska frihet? Vem är du egentligen? Är du Gud själv eftersom du tror att du kan ta ansvar för hela vårt folk och dess öde? Du gör bara allting än värre med dina klavertramp! Berätta det senaste för honom, Aron.

Aron Vi måste nu göra vårt tegel och skaffa strå själva, och ändå så måste vi fullborda kvoten.

Moses Vad menar du? Ger ej egyptierna halm mer till tegeltillverkningen?

Aron Nej. Vi är tvungna att själva gå ut för att samla den genom vad som blivit över på åkrarna efter den grundliga skörden.

Moses Men det är ju bara oanvändbart stubb!

Aron Det är allt vi får använda. Och ändå måste vi frambringa samma sorts tegel och i samma omfattning.

Moses Det är då Faraos svar. Han är grym och omänsklig och lägger brutalt sten på börda för oss bara för att vi önskar bli fria. Men än är ej slaget förlorat.

Mirjam Vad tänker du göra? Vad kan du mer göra?

Moses Jag gör ingenting. Det är Gud som gör allt.

Mirjam Men du manipulerar med honom, och förr eller senare går det för långt. Och vad hjälpte det att hela Nilen blev blod och att paddor dök upp överallt och mest i Faraos toalett? Och vad hjälpte det med detta askregn och mörker från ovan och dessa förfärliga flugmoln och myggmoln och stormar av hagel? Du framkallar de mest ohyggliga landskatastrofer varför? För din egen fåfängas skull medan bara oskyldiga åldringar, kvinnor och barn blir de lidande offrena! Du börjar bli ännu värre än Farao!

Moses Föredrar du då att bli kvar i trälldom, förtryckt i Egypten för alltid?

Mirjam (förtvioletad) Jag vet inte vad som är rätt. Jag kan inte förstå varför så mycket lidande först måste genomgås bara.

Aron Vi har bara Moses som alternativ till förtrycket hos Farao. Vi måste lita på Moses, min syster.

Jokebed Den Gud är den hårdaste tänkbara som slåss mot mänskans natur med naturkatastrofer som medel, och den mänska som tar den Gudens parti emot människan är ej en människa längre. Vi kommer för alltid att bli avskyvärda och avskydda för din skull, Moses, om du genomför vår befrielse. Vi kan ej någonsin mer bli betraktade som riktigt vanliga mänskliga människor.

Moses Mor, vi har ej något val. Vi har Gud eller ingenting. Så enkelt är det.

Jokebed Vi har inget val. Det är männen som styr, och vi kvinnor får lida. Men hur långt kan du driva saken, min Moses? Har du inget samvete?

Moses Så långt som Farao men icke längre. När Farao släpper oss fria så lämnar vi honom och detta Egypten i fred.

Jokebed Och finns då något kvar av Egypten?

Moses Det kan vi ej svara på. Det beror endast på Farao.

Scen 3. Hovet.

Nefertari Du får allena ge Moses audiens. Jag har inget att säga i saken då du vet var jag står och då du har motsatta åsikter. Dessa ohyggliga landsplågor fruktar jag mer och mer att till slut skall drabba även vår egen familj.

Ramses Han har ej något mera att komma med. Allt vad han säger sig ha åstadkommit med sin trista ökengud kan även våra prelater lugnt hävda att de åstadkommit med våra mer anrika gudar. Själv tror jag att allt vad som hänt kan förklaras naturligt.

Nefertari Du driver ett farligt och fruktansvärt spel.

Ramses Han är spelaren av oss. Jag bara försvarar mig.

Nefertari Men han har rätt!

Ramses Det är bäst att du går. Ingen får ha mer rätt i Egypten än Farao. Hans folk är mitt folk precis lika mycket som hans, men jag äger det genom min makt, och vi har inte råd ekonomiskt att låta dem ge sig iväg. Han har själv ingen makt, han är

bara en drömmare, och han skall veta sin plats. Han är bara en slav som de andra, han har ju själv tagit parti blott för slavar, hans öde kan han skylla enbart sig själv för, och jag ämnar överbevisa den kraken om hans egen idioti.

Nefertari Risken är att er maktduells utkomst blir motsatsen.

Ramses Omöjligt. Han är ju maktlös. All makt är min och etablerad.

Nefertari Jag går. Jag är orolig för konsekvenserna av denna kosmiska strid.

Ramses Gå du bara. Jag klarar mig ensam. (*Nefertari går.*)

Släpp in nu den skälmen och låt honom åter få skrävla om hur han har uppviglat hela naturen mot mitt stackars land, det oskyldiga rådråkade och mörbultade arma Egypten! (*Moses släpps in.*)

Är du här nu igen, din omänskliga narr och förbannade bråkmakare?

Moses Ja. Du vill ju ej låta hebréerna gå.

Ramses Och vad tänker du hota med nu? Denna värld vet ej av något värre än svärmar av gräshoppor. Dessa har nu ätit upp allt i hela Egypten, som nu måste svälta. Vårt tillstånd är värre nu än under er ättefader herr Josefs sju hungerår, ty vi har inget i ladorna. Men dessa gräshoppor har vi sett förut, den plågan har alltid emellanåt helt ruinerat vår värld. Det är ingenting nytt. Enda nyheten är att här står en fanatisk rebell som tar på sig all skuld och allt ansvar för digra naturkatastrofer som ej någon mänska kan rå för. Nå, Moses, om du faktiskt råkar ha skuld till allt detta, så är nu ditt vapenförråd slutförbrukat. Du har inget mera att komma med. Allt har vi drabbats av, och inget mera ont återstår. Gå hem och lägg dig hos dina hebréer, som alltjämt är kvar i min hand, och jag släpper dem aldrig. Vår situation är totalt oförändrad alltsedan du först kom och gnällde. Om något förändrats så är det blott läget för dina hebreiska bröder och blott till det sämre.

Moses Du utmanar Herren.

Ramses Du skämtar, men dina skämt uttråkar mig, och jag kan inte längre ens skratta åt din obeskrivliga narraktighet. Jag ber dig nu som en överseende broder att lämna mig och icke mer komma hit och ofreda vårt hov. Är det klart?

Moses Du är tvungen att släppa mitt folk.

Ramses Vad du tjatar! Försvinn, innan jag blir förgrymmad!

(*Moses bugar sig och går.*)

(*till visiren*) Om han vågar visa sig mera så kör bara bort honom. Han är en vettvilling och bör behandlas allenast som sådan: med mildt överseende men med bestämdhet när det går för långt.

visiren Ja, gudomlige Farao.

Scen 4. Moses familjs hydda.

Gerson Pappa, varför är denna natt så speciell och så olik varenda natt annars?

Moses Min son, för att vi blir befriade denna natt från allt förtryck både i det förflutna och framtiden. Aldrig mer skall ditt och mitt folk bli slavar. Det är vad den här natten innebär, och därför är den som ingen natt annars.

Gerson Men varför har du strukit blod på utsidan av huset på dörrposterna?

Moses Det är tecknet på att vår befrielses natt står för dörren. Det är för att mordängeln skall gå förbi.

Gerson Vad är mordängeln?

Moses Mordängeln är en symbol för befrielsen.

Gerson Är han då ond om han kommer med mord?

Sippora Son, du frågar för mycket.

Moses Sippora, han har rätt att fråga. Han måste få veta vad helst han vill veta.

Sippora Men vem kan väl veta och fatta vad som här egentligen försiggår?

Moses Jag bad er inte att följa med mig till Egypten.

Sippora Jag vet. Det var jag som var envis nog att insistera. Men det var av kärlek till dig. Därför genomled vi gärna hela den tredagarsresan på åsnan. Men det var ej av fanatism eller dyrkan av mordängeln.

Aron Svägerska, vad som nu händer i natt är politiskt nödvändigt, och sådant är ej till för kvinnor.

Sippora Är det till för barn då? Är pojken här inte av manskön? Och är ej vi kvinnor och barn lika mycket hebréer som ni? Och är mordängeln inte till just för hebréernas sak?

Moses Nej, han är bara till för egyptierna. För oss hebréer är mordängeln bara en ängel.

Sippora Och vad är det då som skall hända?

Moses Det vet vi ej förrän i morgon.

Sippora Om du redan vet att vi skall veta något i morgon så vet du nu redan vad vi då skall veta.

Mirjam Vad vet du, min broder?

Moses Att det finns en Gud som är rättvis och som härskar över all världen.

Mirjam Och hur skall han då göra rättvisa? Skall han behöva ta död på egyptierna för att de skall ge hebréerna fria?

Moses Ej alla.

Sippora Vad menar du?

Moses När jag var barn beslöt dessa egyptier att alla judarnas förstfödda gossebarn undantagslöst skulle dödas. De spädbarn som undkom det ödet var få, men jag var en av dem. Nu skall rättvisa skipas. Allt förstfött av manskön i hela Egypten skall dö och i just denna stund, och det skall ge hebréerna fria.

Sippora Är Gud då en mördare?

Moses Nej, han är rättvis.

Sippora Han är då en bödel.

Moses Nej, han är personifieringen av själva rättvisan.

Mirjam Gud skall då se blodet på våra dörrposter och gå förbi för att döda egyptier endast?

Moses Det blodet är tecknet på judarnas utvaldhet. Det är manifestationen för det att vi judar allenast är utvalda som Guds förtrogna personliga utvalda folk.

Mirjam Och du tror på allt detta? Du tror då att alla egyptiernas förstfödda verkligen plötsligt skall dö?

Moses Ni har sett detta lands alla nio förödande landsplågor. Detta blir den sista definitiva. *(Det börjar höras skrik på avstånd från olika håll.)*

Vår timme har slagit. Nu stundar befrielsen. Låt oss nu äta vårt påskalamm. *(skär upp lammet.)*

Josua (inträder plötsligt) Hör ni ej skriken? De har börjat samtidigt i hela staden. Det dör folk i alla egyptiernas hus.

Moses Ja, Josua, vi vet. Kom du in, och stäng dörren.

Josua (gör så) Vad händer egentligen?

Mirjam Gud håller på att ta kål på egyptierna för oss hebréers skull.

Josua Varför?

Moses För att vi skall lämna Egypten och aldrig mer vara förslavade.

Josua Är då befrielsen verkligen möjlig?

Moses Det kommer du själv att få se. *(Skriken har tilltagit. Det knackar försynt på dörren.)*

Aron (högt) Vem är det?

Moses (vänligare) Kom in! *(Dörren öppnas, och Datan visar sig.)*

Aron (lågt) Det är vesslan.

Josua Släpp inte in den överlöparen! Han är en spion och förrädare!

Mirjam Ge dig iväg, Datan. Vi vill ej se sutenörer hos oss.

Datan Ni glömmer att jag faktiskt trots allt är en praktiserande äkta hebré. Vad mitt rykte än säger, och vad ni än tänker om mig kan ni icke förneka min börd. Jag är av samma blod som ni själva, om ni än betraktar er som mera blåblodiga än den här av er så djupt föraktade uslingen.

Moses Spar på krumbukterna, *Datan*. Ditt ceremoniel är misslyckat från början. Kom genast till saken i stället.

Datan Jag är mycket ledsen att jag måste störa er, men det är Faraos själv som har sänt mig.

Moses Kom in och stäng dörren och sluta krumbukta dig. Säg vad du vill.

Datan Mitt betänkliga budskap är ytterst besvärligt och kinkigt. Det skriar en död över hela Egypten som lamslagit till och med Faraos hus.

Moses Vad har hänt?

Datan Det är Faraos förstfödde son som har dött, vårt lands arvinge, drottningens ögonsten, plötsligt och utan förklaring och anledning; och på ett liknande sätt tycks i hela Egypten allt förstfött ha dött knall och fall utan anledning. Endast hebréerna har inte drabbats av detta.

Moses Det var redan förutspått. Faraos visste det men ville aldrig ta orden på allvar. Nu är det för sent för att undvikas. Nå, *Datan*, vad önskar Faraos nu? Ger han Israel skulden? Vill han kräva hämnd på hebréerna för att de klarat sig?

Datan Nej. Han är slagen. Han vill bara träffa dig för att ge judarna fria och erkänna sig själv besegrad av dig och din Gud.

Moses Så är alltså befrielsens timme nu äntligen slagen?

Datan Det ser inte bättre ut.

Josua *Datan*, beklagar du detta?

Datan Jag är en hebré. Jag är tacksam för alla hebréers skull för att de äntligen slipper sin trældom.

Josua Din hycklare!

Moses Stilla, *Josua*! Än är vi ej fria. Kom, *Aron*. Vi måste en sista gång visa oss för denne fåfänge Faraos, som inte trodde på någon makt över sin egen.

Aron (till de andra) Vi kommer tillbaka.

Moses Ni kan nog nu redan bereda er och alla andra på uppbrott. Om Faraos ångrar sig finns det ej någonting mera som kan hålla Israel kvar i Egypten.

Josua Jag väntar här tills ni har kommit tillbaka.

Moses Håll *Datan* här under bevakning för säkerhets skull.

Josua Ni kan lita på oss. (*Moses och Aron går.*)

Säg nu uppriktigt, *Datan*: är du för oss eller emot oss?

Datan Jag följer med er, ty jag är en hebré. Vad jag själv tycker saknar betydelse. Jag slipper inte min identitet.

Josua Men du hade väl hellre förblivit egyptiernas hejduk och spion än sett judarna fria?

Datan Hebréernas frihet har ej någon varmare vän än jag själv, men det återstår närmast att se om hebréerna kan vara fria.

Josua Vad menar du?

Datan Frihet är ansvar och kräver förstånd. Vi hebréer har ej någon erfarenhet av att ha varit fria. Jag är ej så säker på att vi kan handskas med friheten och leva upp till dess krav.

Josua Vi får se. Vilken frihet som helst är att föredra framför vår trældom.

Datan Och jag hävdar att vilken ordning som helst är att föredra framför fri godtycklig oordning och anarki.

Josua Vi får se vem som segrar – egyptiernas ordningsmakt eller hebréernas frihet.

Datan Den förra har stått i tre årtusenden, men den senare är inte född än.

Josua Ett barn som är fött har en säkrare framtid än en gammal tretusenårig otidsenlig anakronism.

Datan Vi får se.
Josua Du får se, *Datan*, att det är livet som segrar i sin evigt grönskande nyföddhet över den evigt stagnerande dödens inbillade världsmakt, som alltid går under emedan den aldrig kan erkänna sin egen bluff.
Datan Ännu äger Egypten sin makt.
Josua Nej, Egypten har i denna natt gått förlustig den makten. Kvar av ditt Egypten är bara kulisser av tomhet och ytlighet, som måste multna och falla.
Datan Det tror jag ej förrän jag ser det.
Josua Du tror det ej, *Datan*, om än du får se det så länge du lever.

Scen 5. Inför Faraos.

Ramses (går av och an) Jag borde förgöra den skurken och avrätta honom offentligt till varnagel för alla dumma hebréer som inte ser sitt eget bästa. Den galningen vill föra ut ett helt folk i en mördande öken till deras fördärv, och ej något förstånd kan få denna totalt egensinniga vanvettiga fanatism att ta någon reson. Och det vanvettet kommer med omänskliga argument, som att deras personliga gud helt avsiktligt igångsätter stormar, naturföroreningar, epidemier och paddor och flugor och myggor och pest, total mörkläggning av hela landet och svärmar av gräshoppor som förstör skörden och jorden, naturkatastrofer som ej någon mänska kan ge något genmäle till, men det sista är det allra värsta av allt. Allting förstfött i hela Egypten har faktiskt i samma stund dött inklusive min arvinge, min egen förstfödde son, och i samband med min farfars påbud att alla hebreiska förstfödda skulle grymt avlivas för fyrtio år sedan framstår den nya ohyggliga omänskligheten som någonting ovedersägligt ohyggligt. Det kan ha ett samband, det kan vara någon guds vilja, jag kan ej förneka en sådan fantastisk och ofattbar möjlighet, och jag kan ej röra ett enda hår på min fosterbror Moses förbannade huvud emedan min faster är moder till honom. – Är galningen här?

visiren Ja, han väntar, och även hans broder är här.

Ramses Visa in den förfärlige narren. (*sätter sig till rätta.*)

(*när Moses visar sig med Aron*) Du vinner. För ut dina rasfränder så långt i öknen som möjligt, och dö där i törstig och hungrig försmäktan. Ni bråkiga tokiga människor förtjänar ej bättre.

Moses Min bror, jag beklagar att det måste drivas så långt innan du kunde ge oss den frihet som var all vår rimliga önskan.

Ramses Du vidhåller alltså att mördandet av alla förstfödda i detta land är ditt verk och ditt ansvar?

Moses Ej mitt men vår Guds.

Ramses Men du visste det innan det hände?

Moses Gud lät mig få veta det.

Ramses Hur? Kan han tala?

Moses Han tänker och kan utan svårighet kommunicera sin vilja till dödliga.

Ramses Han är då tanke allenast?

Moses Ja, tanke som omspannar världen i dess högsta vilja och makt.

Ramses Och en sådan gud känner du ensam?

Moses Nej, jag är hans tjänare såsom hela hans utvalda folk.

Ramses Så han har endast utvalt hebréerna och ej egyptierna?

Moses Ja.

Ramses Då är han störst av alla vår världs egoister och ditt folk förbannat för en sådan guds egoisms skull. Vik hädan, förbannade broder, fördömda förlorade son för Egypten med hela ditt evigt förbannade folk! Må ni samtliga dö för er människooffrande Gud, den mest omänskligt grymma av alla, där ute i öknen!

Moses Du känner ej honom. Han är en human Gud i all sin rättfärdighets stränghet och helt kompromisslösa rättvisa.

Ramses Han är omänsklig! Försvinn med ditt folk!

Moses (bugar sig) Ja, min broder. (*går med Aron.*)

Ramses Fördömt vare detta historiska skeende! Låt varje ord som har skrivits i hela Egypten om Moses och Israels barn vara utplånat ur varje rulle, och från varje inskrift för evigt! De har aldrig funnits här, och denne Moses har såsom person aldrig ens existerat. En sådan fatalt farlig säkerhetsrisk för vårt samhälles ordnings och livs existens får ej ens förekomma i någon egyptiers tankevärld. Utför min stränga befallning med oåterkallelig undantagslöshet i hela vårt land och vår värld!

visiren Ja. (*går*)

Ramses Om du, Moses, kan skicka hela naturen mot oss med sin fasa och död så är det inte mera än rätt att naturen på samma sätt tar kål på er alla där i er ödliga mördande vildmark. Men jag är en människa blott, och jag är ej förmögen till att göra en sådan omänsklig önskan till min egen vilja. Jag struntar i hur det nu går för ditt tatarfolk, – eller jag tänker försöka åtminstone.

Scen 6.

Moses Drag ut ur Egypten, mitt folk, ut mot frihetens gudstjänst vid Horeb i Sinai öken! Det är bara tre dagar dit, och där skall vår Gud knyta ett särskilt förbund med sitt eget personliga utvalda folk! Gud är den ende guden som finns, han är livet och ödet och viljan och tanken som styr hela världen, och vi, som har arbetat i flera hundra år som oanständigt utnyttjade slavar i Faraos tjänst, är utkorade till att bli Guds enda egendomsfolk och Hans huvudförvaltare av Hans förkunnelser, lagar, beslut och meddelanden inför all världen och alla dess andra folk. Gud skall nu göra oss alla till Hans, därtill är vi utsedda av ödet, som är de fantastiska outrannsakliga vägar som är de Guds tankar som Han ständigt skapar, förnyar och omvandlar världen igenom. Vi är nu Guds friaste folk, och det är det vår plikt att för evigt med glädje och villiga uppoffringar leva upp till.

Datan Ursäkta mig, Moses, men hur ämnar du och din Gud där i öknen, där det ej finns mat eller vatten, försörja ett folk på drygt sex hundra tusen personer?

Moses Om du, Datan, kan ställa en sådan fråga har du inte fattat Guds väsen. Förstår du ej att inför Gud är ej något omöjligt?

Datan Jag frågade bara.

Moses Och jag har gett svaret. Sätt fart nu, om du ej vill stanna som den siste judiske slaven hos Faraos!

Scen 7. Hos Faraos.

Nefertari (kommer plötsligt inrusande) Är det sant att hebréerna lämnar Egypten?

Ramses Förvisso. Och det skall bli skönt att bli av med dem.

Nefertari Det är således med ditt goda minne som sex hundra tusen hebréer får ge sig iväg mot en säker död ute i öknen?

Ramses Ja. Har du väl något emot det?

Nefertari Hur kan du tillåta det?

Ramses Min kära drottning, kom inte och gör mina huvudbryn värre. Alltsedan vår vän den där Moses dök upp på nytt efter att ha blivit galen i öknen av solsting har jag bara haft fruktansvärda besvär med den galningen och med det folk som han säger sig tillhöra. Han har själv tagit på sig hela ansvaret för alla landsplågor som under senaste tiden lamslagit vårt land och för det även att alla förstfödda dött

inklusive din egen och min egen son. Låt hebréerna som de själv vill dra för fan i våld. Låt dem förgås där i öknen. De bad om det själva.

Nefertari Det är alltså för dessa landsplågors skull som du ger de hebréerna skulden och gör du dem till syndabockar och använder Moses förtvivlade sinnesförvirring som ursäkt för att driva sex hundra tusen hebréer i döden?

Ramses De bad om det själva. Vad kan jag väl göra? Vad vill du väl att jag skall göra?

Nefertari Du kan ännu rädda dem. Se till att uttåget genast förhindras.

Ramses Men de är nu redan en god bit på väg.

Nefertari Vilken väg har de tagit?

Ramses De gick inte mot filistéernas land utan valde en mer sydlig rutt och slår läger nu, antar jag, vid Röda Havet.

Nefertari Men varför en sådan svår omväg?

Ramses Det kan bara Moses ge svar på.

Nefertari Om de slagit läger där vid Röda Havet är det mycket lätt för dig att genast hämta dem alla tillbaka.

Ramses Du älskar således fortfarande Moses och det fastän han dödat vårt enda barn?

Nefertari Ja, jag kan aldrig sluta att älska den mannen långt mera än du, men det är inte det som det gäller. Det gäller att nu rädda livet på sex hundra tusen hebréer förrän de har gått in mot döden i vanvettig självmordsmarsch djupt in i öknen.

Ramses Hebréernas död är då inte en hämnd för dig för din sons död?

Nefertari Det är din son som dött, inte min. Jag gav dig denna son blott av plikt och emedan du tvingade mig till att ge honom liv. Han var alltid din son, inte min. Men som moder beskyddar jag allt liv och även hebréernas. Sex hundra tusen personer är det mer värt att rädda livet på än att ta hämnd på dem bara för ett stackars önskat barns skull.

Ramses Din hårdhet är knivar i ryggen på mig.

Nefertari Du får tåla dem, ty du är Faraos och ensam ansvarig för den mest omänskliga politiken i världen, som alltid har varit Egyptens obotliga envælde.

Ramses Jag skall försöka att föra hebréerna åter till Gosen. Men det är ej säkert jag lyckas.

Nefertari Du kommer att lyckas om blott du försöker. Du har ju din vapenmakt medan hebréerna inte har något.

Ramses (reser sig) Min drottning, jag skall göra allt vad jag kan.

(till visiren) Kalla genast fram sex hundra stridsvagnar till mitt förfogande.

visiren Ja. *(bugar sig och går.)*

Ramses Vi skall tvinga hebréerna för deras bästa att komma tillbaka. Men jag kan ej ansvara för konsekvenserna.

Nefertari Låt mig ta ansvaret.

Ramses Kvinna, hur kunde en man någonsin bli förledd till att lita på dig?

(slår på gonggongen.)

Akt IV scen 1. Vid Röda Havet.

Moses Vad är det för stoftmoln jag ser där i fjärran mot väster?

Aron Jag varnade dig. Varför ville du nödvändigt gå den här vägen? Jag visste att Faraos snart skulle ångra sig och sända ut hela krigsmakten för att med våld tvinga oss in i hans slaveri igen. Judarna var ju de enda som gjorde ett gott slavarbete för honom. Nu finns det ej någon mer där i Egypten som arbetar.

Moses Skulle det verkligen kunna mot allt förnuft finnas en sådan blind hårdnackethet hos Egyptens politiske högste ansvarige? Jag kan ej tro på en sådan fenomenal dumhet.

Aron Det kan knappast vara nån annan i världsalltet som är så dum att han efter egyptiernas landsplågor ännu vill ha med oss judar att göra.

Datan (*inträder*) Nå, Moses, vad säger du nu? Här är Faraos hela armé för att driva oss vackert tillbaka till gruvorna, stenbrotten och slavarbetet där det finns åtminstone mat. Vi är fångade här i en fälla, du endast är skyldig, och Farao kommer med vänligt förbarmande över vår situation med sin krigsmakt. Vad säger du nu?

Josua Datan, du är blott till för att ytterligare försämra en knipa, och all din hjälp är bara ont sabotage. Du har alltid förrått oss och byggt din karriär blott på svek. Gå du hem till Egypten och kryp för soldaternas krigshysteri! Vi går hellre i havet!

Mirjam (*till Moses*) Vad tänker du göra? Vår ställning är katastrofal. Om nu Farao tvingar oss åter till trälldomen har vi ej något att kunna försvara oss med.

Moses Vi ska göra som Josua säger.

Mirjam Vad menar du?

Moses Gå ner i havet! Har jag inte sagt att ej något är omöjligt för Herren Gud? Om han vill kan han rädda oss! Gå ner i havet! Låt vindarna blåsa bort vågorna, och låt det stormiga mest oregerliga av elementena dra sig tillbaka för Israels barn! Nu har Farao för sista gången gått rakt på en nit! Den här dagen skall han aldrig glömma!

Aron Se! Vågorna skingras, och ser det ej ut som om havet nu verkligen delade sig?

Datan Jag tror ej mina ögon.

Josua Seså! Skynda på! Vi har bara ett sanningens ögonblick! Farao väntar ej på oss! Vi måste iväg genom havet nu genast!

Moses O Gud! Håll nu havet på avstånd tills ditt gamla heliga folk hunnit ta sig igenom! På den andra sidan står öknen och väntar med Sinai berg på vårt heliga äktenskaps ingående mellan Dig och mitt gamla hårt prövade folk!

Josua Moses! Skynda dig! Du måste också igenom!

Moses Jag kommer. Jag kommer. (*Vridscen. De går genom havet som stormar och brusar och svallar omkring dem.*)

Mirjam Men vad gör vi sedan om Farao för sina ryttare efter oss? Om vi kan gå genom havet så tvekar väl Farao ej inför frestelsen att följa efter?

Moses Vår gamle vän Farao vet inte klart vad han gör, och han har slutat tänka. Han handlar av instinkt och temperament och passion endast, och rent politiskt kan det bara straffa sig.

Mirjam Vad kan du göra åt saken?

Moses Vi kan bara lugnt överlämna det hela åt Gud. Ödet är i Hans hand, och Han är högsta rättvisan. Vänta du bara. Sippora, är kvinnorna, barnen och alla de gamla i säkerhet?

Sippora Männen har hjälpt oss, och ingen har ens blivit efter.

Moses Bra. Stig upp på stranden och avlägsna er ifrån vattnet. Det här är en nödsituation. Gå blott vidare, stanna ej kvar för att titta som Lots stackars hustru, men gå bara på upp för slänten. Josua, är Faraos ryttare efter oss?

Josua Ja. De har just börjat rida ner efter oss mellan de rytande vågornas väggar.

Moses Hur många tror du att de är?

Josua Kanske sex hundra stridsvagnar.

Moses Gud, vi har kommit igenom! Gör nu vad Du vill med egyptierna och deras hårda soldatvåld!

Mirjam Se! Havet går samman!

Datan Jag kan inte tro mina ögon.

Josua De skyhöga väggarna av bara vatten ger vika och strömmar ner över egyptierna. De kommer alla att drunkna som katter.

Moses O övermod, fåfänga världsmakt, vad har du egentligen strävat för? Är det för detta du byggt upp en tvåtusenårig och oöverträffbar civilisation? En högst oväntad nyck av naturen, och allt bara ligger där hjälplöst och skvalpar som

stympade vrakdelar. Var, o Egypten, är nu dina gudar? Du har fött fram ett stackars folk i ohyggliga plågor och kunde ha klarat dig, om du ej sökt detta din största smärtas barn undergång. Nu, gamla moder Egypten, omkommer du genom din egen personliga oginhet, dumhet och fåfänga maktlystnad. Gråt, stackars moder Egypten, ty aldrig skall du mera resa dig efter den avund du visat mot Israels barn och den ofrihet som du i vanvett försatte oss i! Skyll dig själv, dumma inskränkta självgodhet! Nu är en större makt född som är större än samtliga gudar och världen, ty Gud själv, den Ende, har nu uppenbarat sig och tagit hand om initiativet.

Josua Kan vi inte hjälpa de drucknande stackarna? Måste de dö så erbarmligt och drunkna som råttor?

Moses De gav sig helt själva åt havet. Vi flydde och kom därför undan, men de ville fånga oss och kom blott därför i fällan. Låt Farao bära ansvaret och rädda det lilla han kan av Egypten. Vi judar har annat att göra. (*de går.*)

Scen 2. Vid Sinai.

Mirjam Vad gör han där uppe?

Aron Han umgås med Gud.

Jokebed Han mår bäst av att vara där uppe helt ensam på avstånd från oss.

Sippora Men han måste ju äta och leva! Han kan inte i en hel månad blott leva på luft!

Mirjam Har du glömt hur han slog med sin stav på en klippa på måfå som gav hela Israel vatten, hur han fick det att regna manna från himlen sex dagar i veckan och helt regelbundet, och hur han försåg oss med vaktlar och andra lättfångade vildhöns, som aldrig just flyger i öknen normalt?

Sippora Ja, det är ganska märkvärdigt i all sin underbarhet.

Jokebed Men vem kommer väl här?

Sippora Han är väntad. Det är gamle Jetro, min fader, den tokige översteprästen i Midjan.

Josua (inkommer med Jetro) Här är rätte mannen för att få ner Moses från berget till jorden.

Jetro Vad är det min svärson har för sig egentligen? Först för han ut ett helt folk ur Egypten med alla dess köttgrytor in i en ofruktbar öken där så många människor inte kan leva, och sedan försvinner han bara och lämnar i ansvarslöshet hela detta fördömda folk nesligt i sticket! Vad är det för sätt?

Sippora Kan du gå upp på berget och störa din svärson och få honom att komma ner?

Jetro Men vad gör han där uppe?

Jokebed Han umgås med Gud. Det gör han hellre än att han umgås med människor.

Jetro Men detta är ju alldeles förryckt! Inte kan han må bra av att sitta helt ensam i solen där uppe och det hela dagarna! Han måste ju bli bara konstigare!

Jokebed Käre måg, låt oss ty oss tillsammans. Vi har en omöjlig son-svärson att brottas med som har en vilja och envishet som är långt värre än alla Egyptens förfärliga landsplågor, och vi vet ej vad han vill. Du har rätt i att han har förfört detta folk ut i öknen, där det bara kan möta svårare prövningar än i Egypten, men vad kan vi göra? Vår son är en ödets man, han håller ödet i sin hand, och vad kan väl vi stackars dödliga människor göra mot ödet?

Aron Vi kan bara uthärda.

Mirjam Och det är inte så lätt. Datan har redan börjat så uppror bland folket, och gruppen som vill återvända till Farao blir bara större.

Josua Vi borde ha kvarlämnat Datan där borta bland slavdrivarna, där han trivdes och kände sig hemma bland lägre och mer likasinnade djur.

Jetro Folket har alltid rätt. Och vad gör väl profeten där uppe om folket helt sonika överger honom och hellre går hem? Ingen tål eller orkar med evighetsgudstjänster ens i det fria och allra minst ute i öknen.

Aron Här kommer nu Datan. Det fattades bara.

Datan (inkommer) Hur mår gamle Moses där uppe bland molnen? Vet ni om han än existerar? Allt fler vill gå hem till Egypten. De börjar få tråkigt och tröttnar på sin store ledares frånvaro.

Josua Datan, det enda du duger till är sabotage, och det enda du kan är att parasitera.

Datan Jag vet. Men här talar jag inte om mig. Det är folket jag talar om och deras missnöje.

Mirjam Hör jag väl rätt? Det är Moses som kommer med sin tunga herdestav!

Aron Det var på tiden.

Jokebed (när Moses blir synlig) Min son, vad har du gjort så länge helt ensam där uppe på berget?

Moses Min moder, det är ej så lätt att ge Israels barn en helt ny lag som omfattar allt, men jag är på god väg. Snart så kommer jag ner med dess första kapitel. Det blir en human lag för alla som skall gälla för alla tider.

Datan Vad menar du då med 'human'?

Moses Det skall aldrig mer vara tillåtet att döda. Det skall aldrig mer tolereras att somliga ljuger och stjälar. Man skall aldrig mer få vara otuktig då det är ohälsosamt för moralen och kroppen. Det är enkla mänskliga bud som det handlar om som blott egentligen är sunt förnuft.

Mirjam Får du dem då direkt av vår Gud?

Moses Ja. Vem skulle jag få dem av annars?

Jetro Det låter förnuftigt och konstruktivt, svärson, men tror du att detta ditt nyckfulla och egensinniga folk så lätt låter sig styras av en mänsklig lagstiftnings sunna förnuft när de hellre är mänskliga nog till att lyssna mest på sina magar och följa sin instinkt?

Moses Jag vet att det inte blir lätt, men jag tänker försöka.

Josua Om bara en sådan lag skriftligt blir nedtecknad och allmänt tillgänglig har vi ett mönster att rätta oss efter konkret.

Moses Ja. Det hade vi inte där borta där laglöshet innebar nesligt förtryck. Denna Guds lag blir även ett viktigt skydd för oss hebréer mot varje ny form av förtryck i all framtid.

Jetro Du är en försynt man, min svärson. Du tänker för mycket men dock ganska framsynt och klokt.

Moses Det är meningen, svärfar. Nu måste jag åter dit upp till vårt arbete uppe på berget.

Josua Får jag följa med?

Moses Nej, Josua, jag klarar det ensam.

Jetro Jag varnar dig, svärson. Du tar en stor risk. Du är detta ditt folks enda tänkbara ledare, men detta ledarskap kräver en daglig kontakt mellan folket och ledaren. Om du försvinner på nytt på en månad är det ytterst ansvarslöst.

Moses Gud är mitt ansvar och Israels ansvar. Det gäller ej mig eller Israel. Det gäller Gud.

Jetro Försök tala med sådan verklighetsfrämmande filosofi. Nej, jag går. Kommer du hem med mig, kära dotter Sippora? Det är inte mycket till att vara gift med en molnspekulant.

Sippora Nej, jag stannar med Moses. Jag har ändå redan två söner med honom.

Jetro De sönerna är nog det enda som ännu kan rädda din man till vår egen världsvärklighet. Jag tycker synd om dig, dotter, men önskar dig dock lycka till. Det blir svårt för dig med en så verklighetsfrämmande man.

Moses Det finns ej någon verklighet utom den andliga, svärfar.

Jetro (till Sippora) Du ser vad jag menar. Farväl. (*går*)

Moses Jag går även upp till min plikt.

Jokebed Och din plikt mot ditt folk?

Moses Min plikt mot det hebreiska folket är min plikt mot Gud.

Jokebed Ge dig av då, men vänta dig ej något välkomnande när du eventuellt återkommer till ett annat folk som har glömt dig.

Moses Jag kommer tillbaka.

Mirjam Men när?

Moses När vår heliga lag har fullbordats.

Josua Han vill göra färdigt sitt arbete först. Det är bara ordentlighet och ädel pliktkänsla.

Datan Låt honom gå. Vi får se när han kommer tillbaka.

Moses Det är bäst för dig, Datan, att du ej hittar på ofog.

Datan När du lämnar folket och går upp på ditt gamla heliga berg, Moses, stannar jag kvar, och då känner jag judarna bättre än du.

Josua Vi har Josefs ben att föra hem till hans eget, till Kanaans land. Det är vår största plikt och det vare sig Moses är med eller inte.

Datan Josua, du blir en dag Israels räddning. (*går*)

Sippora Jag tycker ej om att du stannar där uppe på berget så länge. Kan du inte göra det fortare?

Moses Nej. Fast jag arbetar hårt tar mitt arbete den tid det tar, och ju längre tid arbetet tar, desto mera ordentligt blir dess resultat.

Aron Vi ser fram mot dess fullbordan, Moses.

Moses Det gör även jag. Hej så länge. (*går*)

Jokebed Det är alltid risk för att vi aldrig mera får se honom.

Mirjam Vi har ej känt honom någonsin, och aldrig kommer vi heller att kunna förstå honom. Det är det värsta av allt.

Sippora Men han kommer tillbaka.

Mirjam Men vad hinner hända till dess?

Scen 3.

Datan Det här är i sanning en inbjudande situation. Vi är fast här i öknen, förförda och lurade rakt in i denna mosaiska fälla av ödslighet medan han själv, den tyrannen, helt fräckt nonchalerar oss och det i veckor. Vi lämnade inte vår trældom hos Farao blott för att föras åt helvete av en idiot. – Där är unge Josua. Man kanske kan tala med honom. – Säg, ädle Josua....

Josua Vad vill du, ditt svin?

Datan Har jag kanske gjort dig något illa? Har jag på det minsta sätt råkat förnärma dig?

Josua Du är sådan, odräglige Datan, att bara du visar dig blir alla grymt förolämpade blott av din åsyn.

Datan Du är inte vänlig idag.

Josua Give Gud att ej någon var vänlig mot dig någon enda dag någonsin.

Datan Är du på dåligt humör?

Josua Nej, jag är bara naturlig.

Datan Men vad har jag gjort dig?

Josua Du har bara tilltalat mig. Det är alldeles tillräckligt som världens mest oförlåtliga, grövsta och omåttliga förolämpning.

Datan Du har uppenbarligen vaknat på sidan av filten idag.

Josua Jag har vakat med Moses.

Datan Men han släpper ej någon själ upp för berget.

Josua Jag har stannat nedanför.

Datan Du är omöjlig att prata med.

Josua Så varför pratar du med mig då?

Datan Jag trodde du var begåvad och hade förnuft, men dig kan man ej tala med.

Josua Nej, om man är ingen bättre än Datan.

Datan Du är lika högfärdigt korkad som Moses.

Josua Och vad är du själv, Datan, din parasit, som mest gjorde dig känd som omvandlare av våra systrar till horor åt våra förtryckare?

Datan Jag gjorde mitt folk betydande tjänster.

Josua Som kopplare mest åt egyptierna.

Datan Det var jag tvungen till. Därmed så kunde jag skaffa mig en viktig ställning och tjäna er som diplomat och som er förespråkare hos våra herrar, men samtidigt var jag ju tvungen att tjäna ihop till mitt levebröd.

Josua Ja, skurken är alltid tvungen till det som han njuter av. Därför är han en så uppenbar skurk.

Datan Allt jag ville var bara att tala förnuft med dig.

Josua Kallar du denna palaver förnuft? Vari ligger förnuftet?

Datan Du står inte för det. Det medges.

Josua Om vår diskussion domineras av oförnuft var det blott du själv som introducerade det.

Datan Du kan ju inte lyssna ens på vad en vanlig man säger.

Josua Jag lyssnar, men du pratar ingenting annat än skit. Du har ju inte ens presenterat ditt ärende. Vad var det som du egentligen ville?

Datan (*tar sats och satsar djärvt*) Vi kan inte klara oss med denne Moses som ledare som bara fräckt ignorerar oss.

Josua Vem skulle då leda oss i hans ställe? Den ärkeförnuftige Datan? Och vart skulle du leda oss? Till vårt hem i Egyptens förbannade stenbrott och fängelser, Faraos koncentrationsläger? Datan, jag är imponerad av ditt kompetenta förnuft. Gå och häng dig. (*går*)

Datan Den kom man ej långt med. Men det finns väl andra. (*möter ett glatt gäng firande hebréer*) Hej, gossar! Vad firar ni så glatt och fromt denna afton?

1 hebrén Vår frihet. Vi slipper ju Moses.

2 Vi har sluppit både Egypten och Moses.

3 När han kommer ner blir det bara förordningar, tråkiga lagar och trista predikningar.

4 Bäst då att fira den lediga stunden så länge den varar.

Datan Det kallar jag verkligen höjden av sunt förnuft. Vad är Moses mer än blott en människa? Han har ej någon gudomlig rätt att sätta sig över alla oss andra. Och vad är väl allt detta prat om en allsmäktig gud? Vi har sett dessa gudar i Gosen, vi känner dem väl, för vi vet alla hur de såg ut, men den här nye guden som Moses har uppfunnit vet ingen människa hur han ser ut. Bättre är det väl då att ha kvar dessa gamla egyptiska beläten som aldrig hotade någon åtminstone. Moses och hans nya gud är blott dumma som hotar.

1 Jag minns från Egypten en gyllene kalv som var allsmäktig i sin förmåga att vålla stor glädje och gamman. Det var festens gud som man klädde i smycken och pryddes med guld och som damerna dansade nakna kring.

Datan Det låter mera som en lämplig gud för oss glada hebréer.

2 Men vi måste få flera med oss.

Datan Det ordnar vi lätt. Vi behöver de flesta av oss litet avkoppling och underhållning.

3 Men prästerna går aldrig med på en guldkalv.

Datan Jag vet ingen fegare man än en präst. Han går gärna med på vad som helst om han bara får vara i fred och befriad från ansvar.

4 Jag vet! Vi går genast till Aron och talar med honom! Han måste ju veta hur guldkalven firades hemma kring köttgrytorna i Egypten!

Datan Men vi måste först samla flera omkring oss.

1 Det ordnar vi lätt! Jag ska säga till Ruben och Dan.

2 Jag ska bjuda upp flickorna till yster dans.

3 Jag tar hand om instrumentalisterna, som Moses ej kunde tåla då de var så glada.

4 Jag vet vilka som i all hemlighet tillreder vin. De kan smugla in lämpliga läglar till festen.

1 Här kommer din fru, *Datan*. Hon kanske har några fina idéer.

Datan Om någon kan pryda en fest är det hon.

2 Hejsan, *Leila*! Hur mår du? Vi står just som bäst och planerar en fest.

Leila Och vad kommer det mig vid?

Datan Min käraste, detta skall nog intressera dig. Moses är borta, och vi tänker passa på tillfället. Han har förfört oss från trygghet och välstånd i Gosen för att sedan lämna oss här exponerade för öknens ödslighet, vildhet och död. Nu ska vi visa honom att vi nog kan klara oss honom förutan. Vi skall ställa till med en åminnesfest av vår gyllene tid i Egypten, och guldkalven, festguden, skall bli den gud som vi firar och föredrar framför den hotfulle gud som fanatikern Moses har uppfunnit.

Leila *Datan*, som vanligt är dina intriger alltför infernaliska för att man inte skall motstå dem. Moses har inte förfört detta Israels folk. Han har räddat oss. Men endast du är kapabel till att rycka initiativet från honom och verkligen lyckas förföra hebréerna kanske för gott. Låt oss se om du lyckas. Mig har du förfört och fördärvat till oigenkännlighet, all denna skönhet du gav mig är bara en mask för mitt fall, och så fallen är jag att jag struntar i om hela Israel faller. Jag kan nog få kvinnorna med mig och till och med *Mirjam*. Men du måste tala med Aron. Om du kan få honom till att ställa upp med en avgud så har du en sista gång lyckats.

1 Vi skall nog få Aron att fatta reson.

2 Han är bara en skenhelig präst.

3 Utan Moses förmår han och vågar han ingenting.

4 Kom! Vi ska avkläda, humanisera, förföra och deprogrammera de heliga prästerna!

Datan Saken är klar. Nu får Moses en sur deg att bita i.
(*Fler och fler har samlats omkring dem, övertalade till att vara med på festen och helt entusiasmerade.*)

5 Hur ska vår guldkalv se ut? Har han svans mellan benen?

6 Vad vore en gud utan lem?

7 Är han ko eller tjurkalv?

8 Vad spelar hans kön väl för roll? I Egypten är samtliga bisexuella.

9 Det viktigaste är att han är av guld.

Datan Låt oss samla in guld till att gjuta vår gud av! Låt Moses få se denna guldkalv när han kommer ner och förstå att det finns bara en enda gud, och att hans namn är guld! Vad annars står bakom all makt här i världen?

10 Låt Moses få stanna på berget. Han är ju den ende som känner sin gud. Vi mår bättre med vår gud av guld, som åtminstone är en konkret uppenbarelse!

11 Moses är Faraos bror, och hans gud är blott hans medel till att förtrycka oss på samma sätt som den maktlystne Faraos!

12 Här har vi Aron. Låt se nu på prästafromheten!

(Aron puffas in, tilltufsad och omtumlad, i hela sin prästmundering.)

Aron Vad vill ni mig, era berusade odågor?

1 Var ej så stöddig, din utklädde pajas!

2 Vi har bara rimliga krav.

3 Du och brorsan din har alltid dillat en massa om gud, men vi har aldrig sett någon gud. Nu vill vi ha vår gud!

4 Du ska ge oss en guldkalv, och vi ger dig guld.

Aron Men, käraste bröder, det är mot bestämmelserna! Inte kan vi nu åsidosätta de tio budorden! Vad skall Moses säga?

Datan Din Moses, bror Aron, har struntat i oss. Han går bara där uppe bland molnen. Om han struntar så blankt i oss är det ej mer än rätt att vi struntar i honom.

Aron Men det är att kasta bort allt vad vi lärt oss och hela vår djupa kulturidentitet!

5 Om du ej ger oss kalven av guld får du ej vara präst längre.

6 Präster som tredskas är dåliga präster.

Aron Men jag måste tänka på Israels bästa!

7 Ta av honom stassen!

8 Han är inte längre en präst utan bara en falsk skådespelare!

(De rycker i hans kläder som blir till trasor.)

Aron Ett ögonblick, bröder! Besinna er bara ett ögonblick! Vi skall nog kunna förstå varann och komma väl överens!

9 Se, den modige talar!

10 Han har redan glömt sin bror Moses och allt om sin gud!

11 Det tror jag det, att guld alltid kan övertyga de frommaste präster!

12 Vad har du att komma med, desanktifierade präst?

Aron Jag kan mera än väl förstå att ni vill ha en mer påtaglig bild av er Gud, som vi talat så mycket om. Men bara inte en kalv!

1 (fortsätter behandlingen med de andra) Det är just denna gyllene kalv vi vill ha!

2 Ge oss kalven av guld, och vi gör dig till överstepräst för vår kalvreligion!

3 Vilken gud som helst är bättre än den gud som aldrig syns!

4 Vi kan ej acceptera en annan gud än denna guldkalv!

Aron (nästan naken) Nåväl, gossar, gör er en guldkalv, för guds skull! Men jag avstår villigt från ansvaret.

5 Nej, du ska vara vår präst!

6 Du ska ta på dig ansvaret!

7 Annars blir du först som människooffer!

8 Du skall ge oss all din välsignelse och även guldkalven!

Aron Gör vad ni vill, men blott ej något människooffer!

9 Nu räds han och kryper i sanden för oss!

10 Nog tål han även människooffer om bara han själv slipper offras!

11 Han ger oss all sin prästerliga välsignelse! Frambär vår guldkalv, och genomför orgierna!

12 Förr eller senare får vi vårt människooffer ändå!

Datan Nå, din avklädde stackare, hur känns det nu? Är det Gud och hans präster som ordnar och skapar en religion och dess kult, eller är det den okontrollerbara människomassan?

Aron Ni har fått er guldkalv. Låt mig nu få vara i fred.

Datan Är det så att du fryser?

Aron Nej, men jag vill skyla min vanära.

Datan Jag har en guldmantel som nog kan passa dig.

Sippora (har hållit sig på avstånd) Gode Josua, jag ber dig för Guds skull att omedelbart gå och uppsöka Moses och få honom att komma ner ifrån berget!

Josua Men berget är farligt, och Moses har strängt och uttryckligt förbjudit envar att ens nalkas det.

Sippora Kan du då se denna lössläpplighet och tolerera den? Kan du se allt vad vi levat för överges så utan vidare blott för det lössläppta ytliga lättsinnets vulgaritets barbari och dess djuriskhets triumf? Kan du tigande se detta heliga folk gå förlorat?

Josua Jag vågar ej gå ända upp, men jag skall ändå söka gå Moses till mötes. (går)

Sippora Men skynda, för Guds skull, gå så långt du kan, och låt människan genast få veta att helvetet nu sluppit lös! (Josua försvinner.)

När ett drucket folk sålunda samlas i oordnad ringdans runt vinkrus och avgudar kan vem som helst fara illa och särskilt oskyldiga barn. (drar sig avsides.)

Datan (framför guldkalven) Var hälsad, du heligaste ibland gudar! Du endast är helig, du skimrande guldkalv, du är enda sanna och heliga guden, ditt guld är all religiös attraktionskraft som finns här i världen. Det finns ingen annan än du som är dyrkansvärd, som äger makt över mänskorna, som det är alls värt att leva för och som är övernaturlig. Allt annat är bara den öde sterila och dödliga öken som Moses har fångat oss i för att hålla oss i isolering och hjärntvätta oss med sin egen personlighets sjukliga griller och göra oss alla till sina personliga slavar i tjänst som vi ej ens får något betalt för! (jubel) Det fick vi åtminstone hos denna gyllene festliga kalvgud vid köttgrytorna i Egypten! (mera jubel) Må vår stora högtid nu börja med festen och glädjen och all världens heliga lössläpplighet!

(Festen börjas omedelbart med klingande spel, ansträngd överglädje, bacchanalisk sinnlighet och total lössläpplighet.)

Datan (för fram Leila, som klätts ut ytterligare i prålig prakt med många guldsmycken)

Se festens nattliga drottning! Må hon få bli guldkalvens brud för i natt, så att många därav må bli eggade och inspirerade till att med framgång i natt göra barn! Låt vår nattliga festdrottning kröna vår guldkalvs gudomliga oemotståndlighet! (till Leila) Bestig nu den djuriska girighet som ensam är världens herre! Måhända får du barn med honom mer villigt än du vill med mig. Och det lovar jag dig, att i natt skall du bära mig barn, om ej med mig och med denna guldkalv så med någon annan! De skall alla åtrå dig, och alla skall gärna känna dig, men vem som än blir din avlare är barnet mitt!

(Leila tvingas bestiga guldkalven och sätta sig gränsle över den. Festen tilltar i lössläpplighet, bacchanalen intensifieras, och Datan anför den hedniska kulten tillsammans med Aron, fortfarande avklädd och gjord till ett åtlöje och utan möjlighet att komma undan.)

Jag ger henne er, nattens drottning, vår gyllene skönhet! Vem av er som vill skall få fritt älska henne besinningslöst, bara ni gör henne säkert med barn! Vem det än blir så blir hon befruktad och det av den självaste helige ande! Vår käraste överstepräst, gamle Aron, får gärna försöka till först, om han orkar, men han måste suppa sig lite mer full först, så skruplerna ersätts med eggelsens lystna begär!

(Scenen vrids något åt sidan så att en del av berget blir synlig, där Josua sitter och väntar på Moses. Denne kommer gående ner för berget från sidan med stentavlorna.)

Moses (stannar) Vem sitter där framme?

Josua (sitter kvar) Josua.

Moses Och hur har du vågat dig upp på det farliga berget?

Josua Jag måste få tag på dig, Moses.

Moses (hör musiken från lägret) Vad hör jag från Israels barn? Är det olåt och falskspel?

Josua De har alla blivit förryckta. Snart börjar de mörda varandra.

Moses Det är varken gräl eller oväsen. Det är försök till musik. Har de fest?

Josua Ja. De firar din frånvaro.

Moses Vad säger Aron?

Josua Han deltar i firandet och har gett tillåtelse för dem alla att dyrka en avgud, en kalv som de gjutit av guld. De har glömt dig och Gud.

Moses Räckte deras förstånd inte längre? Vad säger du själv?

Josua Jag förstår inte din stora trolldom, o Moses, med tecken och underverk, landsplågor över Egypten, trumpeter och åskmoln från Sinai och andra fyrverkerier, men jag trodde alltid på dig såsom människa från och med den dagen då du steg ner från din tron.

Moses Gud är med dig, Josua, men av någon anledning är han ej längre med Israel. Detta kan jag inte fatta. Gud har inte svikit dem, jag har Hans färdiga lagtavlor med mig, men de tycks ha svikit den tillit som Gud hade till dem. Har allt vad jag levat för då varit blott illusioner och dårskap?

Josua Gå ner till dem, tala till dem och bestraffa dem.

Moses (*går fram*) Jag ser min broder, den helige översteprästen, i hela sin utstyrelsen riven i trasor, och han dansar halvnaken framför den gyllene kalven tillsammans med hallicken Datan. Och jag ser min syster där anförda lössläppta kvinnor i föga anständiga danser med sånger och spelande på tamburiner. En del av dem har kastat kläderna och visar bröstet. Jag ser ej min hustru. Har hon även fallit?

Josua Nej, hon sände ut mig att möta dig.

Moses Saken är klar. Alla skyldiga äro de synliga. Aron, min bror, kunde jag ej ens lita på dig? (*slår i förtvivilan sönder stentavlorna mot klippan.*)

Josua (*lägger band på honom*) Nej, Moses, inte så. Det finns ännu en framtid. Det här är blott nuets fåfängliga blixtparentes.

Moses Men allt har de förstört! Allt var uppbyggt på trohet! De svek mig och Gud och det redan från början!

Josua Du kan ännu tala dem och även Aron till rätta.

Moses Vad hjälper det när så fort man vänder ryggen till de på nytt tänker förråda sin kunskap om Gud och hans kärlek?

Josua Försök tala Aron till rätta. Leviterna sviker dig inte.

Moses Men resten av Israel gör det och har redan gjort det! Det är ett brott som aldrig Gud kan förlåta om jag ändå kunde det!

Josua Tala med Gud och förlåt dem.

Moses Gud kan ej kompromissa med sin egen rättvisa. Han gav sitt folk sitt förtroende som de har svikit. De kan aldrig få det tillbaka.

Josua Vad tänker du göra? Vad tänker Gud göra?

Moses Han ämnade föra oss hem till det heliga landet. Nu blir det ej något med det. Vi får stanna i öknen och alla förgås, hela denna min generation, och blott följande generation skall få se landet Kanaan. Denna vår gudstjänst vid Sinai stannar i Sinai öken och tar aldrig slut.

Josua Så skall vi alla dö här i öknen?

Moses Ej du. Du är alltjämt en ung man och får sedan föra dem över Jordan när jag själv har gått bort. Men min bror och min syster och alla som villigt har deltagit i detta fula barbariska lössläppta firande av gudlösheten, moralisk upplösning och det överlagda förnekandet av livets högre värderingar, måste gå under och dö. Och vi måste omedelbart ta i tu med den smärtsamma operationen. (*går fram till randen och skriker.*)

Hör, Israel! Herren är vår Gud! Herren är en!
(*Berget mullrar hotfullt. Hela festen kommer av sig.*)

Mirjam Det är Moses!

Kaleb Se strålglansen från hans ansikte!

en annan Han är vred!

en tredje Ve oss!

Moses Vad menar du, Aron, med detta?

Aron (*skakande i knäna*) Vad skulle jag göra? De tvingade mig. Allt de ville var blott att få ha litet roligt.

Moses Och du tyckte att det var roligt?

Aron Nej, men jag är bara en präst.
Moses Finns det några leviter här?
Sippora (*visar sig*) Fram med leviterna! (*Dessa närmar sig från olika håll och lovar intet gott.*)
Moses Låt alla kvinnor få genast gå till sina tält! Dra ner kvinnan från kalven där och förgör kalven! Smält ner den och krossa den och sprid dess guldstoff för vinden omkring i hela öknen! Och bröder leviter! Låt inte en enda av alla de rucklare ni observerat få leva!
Datan (*faller ner på knä*) Förlåt oss, o Moses, att vi inte trodde på dig!
Moses Det kan jag nog förlåta, men Herren kan icke förlåta att ni inte trodde på Honom! (*En levit dräper Datan kategoriskt.*)
Josua Låt Leila gå fri.
Moses Vem är Leila?
Josua Den brud som satt uppe på kalven.
Moses Vem är hon?
Josua En hora vars liv blev fördärvat av Datan.
Moses (*strängt*) För fram henne hit. (*Två leviter för fram Leila.*)
Vem är du?
Leila En olycklig kvinna.
Moses Var du med om detta?
Leila Så mycket som någon kränkt kvinna är skyldig till den mans brott som kränker henne.
Moses Du medgiver då någon skuld?
Leila Ja, till att vara kvinna. En kvinna som kan säga nej är ej en riktig kvinna.
Moses Och sade du nej till vår Gud?
Leila Nej, det gjorde jag aldrig.
Moses Låt henne få gå. Hon är oskyldig.
Josua Det blir ett fasansfullt slaktande om alla skyldiga skall tas av daga.
Moses Det är bara början. De skall alla dö. Må jag själv även dö sist av alla som det sista offret för allmän försoning på det att den följande generationen må klara sig, uppnå det heliga landet och aldrig mer svika sin Gud.
Josua Och tror du på det?
Moses Jag kan bara försöka och hoppas.
(*Sippora tar hand om Moses. Han följer med henne.*)
Josua Ett fiasko, ett fullständigt fiasko blev denna hebreiska revolution, denna gudstjänst vid Sinai, som ändå såg ut att börja så bra. Vi fick världens mest rättvisa, väl genomtänkta och mänskliga lag, men vad hjälper det om mänskan hellre är laglös? Och lagen är sådan att den aldrig kan taga hänsyn till laglöshet. Israels barn fick sin egen personliga Gud, varpå de genast förföll till en primitiv avgud. Är nyckfullhet straffbart? Har Israel verkligen svikit sin Gud och sig själv, eller ville de bara ha roligt? Det tackar jag för, att jag icke är domare i denna sits, som är mänskligt sett omöjligt att rätt bedöma.
(*Leviternas slaktande av hebréerna fortsätter.*)

Akt V scen 1. Moses och Sippora i sitt tält.

Moses (*åldrad*) Har jag gjort något fel? Har jag varit för hård? Är det Gud eller jag som är skyldig?
Sippora Du har gjort allt gott som du kunnat. Ditt ansvar är oerhört, men ingen annan kan bära det ansvaret.

Moses Bara vi kommer till Kanaan snart! Aldrig var det min avsikt att föra ut Israels barn från Egypten blott för att de skulle förgås i den kalla och brännheta, hemska omänskliga öknen!

Sippora Allt ordnar sig bara vi kommer till Kanaans land. När som helst borde spejarna vara tillbaka.

Josua (inträder) Sippora och Moses! Nu har alla spejarna kommit tillbaka!

Moses Det var då på tiden!

Josua Kom ut ur ert tält och bemöt dem och lyssna till dem!

Moses Ja, det måste vi göra. Kom ut, min Sippora! Än kanske vi kommer till Kanaans land, det förlovade landet som en gång var Abrahams, Isaks och Jakobs. Nå, Kaleb, Jefunnes son av Juda stam, vad har du att förtälja?

Kaleb Förvisso har vi funnit landet som flyter av mjölk och av honung, ett rikt land som mer än väl skall kunna mätta oss alla. Där finns både livsrum och odlingsbar mark som nog bör tillfredsställa oss alla.

Shamua Men där föreligger ett litet problem. Landet är redan uppodlat av andra folk och bebott av folkstammar som ej tänker ge sitt land gratis till oss.

Shafat De är redo att slåss för att bittert försvara sitt land och sitt släkte mot oss.

Igal De betraktar oss som usla inkräktare, och de ber oss att ge oss iväg till Egypten. De ser oss som imperialister och inkräktare från Egypten.

Palti Och de äger vapen som de kan hantera. Hur kunde väl vi klara av en slik övermakt som inte ens kunde slåss emot Farao?

Gaddiel Och Kanaans folk är välväxta och resliga med mycket hår på sitt bröst medan vi står oss slätt i vår litenhet.

Gaddi Vi borde aldrig ha kommit hit.

Ammiel Vi borde ha stannat kvar där i Gosen, var vi kunde äta oss mätta åtminstone.

Sethur Mitt förslag är att vi kapitulerar för Farao och ger oss hem till Egypten.

Nahbi Ju förr desto bättre.

Geuel Jag överensstämmer med de föregående talarna.

Moses Detta är ej goda nyheter. Men ni är inte helt eniga. Kaleb, Jefunnes son av Juda stam, hade ej några dåliga nyheter och inte heller Josua.

Shamua Det land du har fört oss till är helt omöjligt att erövra från alla de folk som redan besitter det. Vi har ej någon armé, och om vi hade stridbara män skulle det ändå ta mer än generationer förrän hela landet var vårt. Kanske vi aldrig någonsin helt skulle få ha det blott för oss själva.

Kaleb Ursäkta mig, men dessa sopprötter ljuger. Det land som vi utspionerat är lätt att befästa och även behärska, det är glest befolkat av okultiverade folk som ej har något skriftspråk, de flesta är rena nomader, och det skulle lätt kunna erövras.

Shafat Om vi är sopprötter, Kaleb, är du inget annat än en chauvinist och lögnare! Vi har sett jättar i landet!

Kaleb Vad dillar du om? Du har tydligen aldrig besökt det men bara drömt mardrömmar om det av fruktan och feghet.

Igal Vi skickades ut för att utröna sanningen. Sanningen är att det land som du givit oss, Moses, tillhör redan andra sen gammalt.

Kaleb Men före dem tillhörde det landet oss.

Palti Du är grälsjuk och envis, din åsna, men jag skall slå till dig!

Kaleb Slå till bara, fegis! Men räkna med att jag försvarar mig och ger tillbaka med ränta!

Gaddiel På honom bara! Han leder oss alla rakt in i fördärvet precis som den skojaren Moses! (*De bråkar sinsemellan.*)

Moses Håll käften, ni alla! Och hör Herrens dom! Ni vill inte gå in i det heliga landet, de flesta av er. Nå, ni slipper. Allenast Josua och Kaleb av er skall få se det när ni alla andra är döda. Jag har aldrig sagt det, men det beslöts redan när ni i fräck

avgudadyrkan förkastade Gud för att löpa kring guldkalven i oanständiga orgier att ni ej på årtal skulle få komma in i landet Kanaan. Kanske att, om ni har tur, era barn får uppleva det en dag, men er blir det aldrig förunnat.

Gaddi Du menar med andra ord, Moses, att du menar allvar och avsiktligt lett oss så långt från Egypten blott för att till slut säga att vi ej någonsin skall få se målet?

Ammiel Det kallar jag bedrägeri!

Sethur Detta kan inte någon hebré acceptera!

Nahbi Det är ju alldeles förskräckligt och oerhört, oacceptabelt och lömskt och alldeles absurt!

Geuel Moses, säg att du skämtar!

Moses Man skämtar ej med Herren Gud. Han beslöt detta redan när ni övergav Honom för Datans gyllene avgud. Om Gud har bestämt något går det i uppfyllelse, och det kan aldrig mer tas tillbaka.

Shamua Ursäkta, men detta kan ingen hebré acceptera. Det är tyranni och omänsklighet värre än Faraos! Du vill då döda oss alla, och bara för den skull har du fört oss ut ur Egypten!

Moses Jag är trött och sjuk av ert eviga gnatande. Alltid ska ni bara tredskas och ställa till tvister och gräl! Varför följde ni med mig då när jag befriade er från Egypten?

Shafat Då trodde vi på dig och inte på Faraos, som sade att du blott skulle förföra oss ute i öknen till döds. Men idag vet vi inte så säkert mer vem av er som hade rätt. Det tycks mest som att ni båda är lika goda som kåsupare.

Moses Om vi ger oss tillbaka till Faraos grymma Egypten blir vi alla slaktade, hånade och ihjälplågade av värre slavgöra än vi sett hittills. Vi har inget annat val än att bekriega de folk som har tagit vårt land i beslag. Det var vårt land från början, och det är vår plikt mot vår Gud och hans välvilja att återerövra landet.

Igal Så låt oss då göra det, även om vi alla faller i kriget. Vi skall ju ändå alla dö. Lika bra kan man dö i ett krig, som ändå har en utsikt till vinning, som utblottad ute i öknens förtärande sol eller borta i slavlägren, stenbrotten och de egyptiska fasorna.

Palti Du menar med andra ord, Moses, att vi aldrig slipper de eviga blodbaden; slåss vi ej mot alla folk där i Kanaans land och går under för deras förfärliga övermakt tvingas vi vandra i evighet vidare i denna mördande öken i opposition mot vår ledare, så att det då och då blir små besvärliga uppror, som dränks i blod, som av leviterna när vi försökte att ordna en fest; och då dör vi i blodbad och ökensol, pest och ohyggliga giftormar i tiotusenden och åter tusenden....
Moses, du har lett oss alla i helvetet.

Moses Jag trodde ändå att ni gladdes åt att bli utförda ur helvetet där i Egypten.

Gaddiel Vi visste ej då vad som väntade oss, men vår gode vän Dan fick sorgligt nog rätt.

Moses Jag är trött på att alltid få heta er plågåre. Jag är den förste som medger att mycket gick fel med vår utflykt, men aldrig försökte jag ytterligare förvärpa de dåliga oddsen. Jag är en förpint gammal man, jag har sett mina närmaste vänner dö bort, min bror Aron har jag fått begrava och även min syster. Jag längtar snart efter att själv få gå bort och försvinna och dö. Jag beklagar de offer som krävts, alla de tiotusenden som mött sin undergång här i den ödsliga öknen, ett land lika ödsligt och dödligt som havet, var ingenting mera kan påträffas som gått förlorat, i inbördes strider, i uppror, i sjukdomar, pest och hemsökelse; men allt blir bra så fort jag har fått dö. Då skall Kaleb och Josua leda er in i det heliga ljuvliga härliga landet som flyter av mjölk och av honung, av mandlar och frukter, av kryddor och palmer och forsande vatten. Det kommer att kräva ett krig som tar tid, men till slut skall det land som var Abrahams och som Gud lovat er tillhöra er alltifrån Röda Havet i söder till

sjömannens kuststäder och till hettiternas rike i norr. Låt mig bara få dö, så får ni sedan leva.

Gaddi Det kan vi ej finna oss i. Ingen kan leda oss utom du.

Moses Ni är alla som barnungar. Efter mig kommer det andra profeter.

Ammiel Och hur skall vi känna igen dem?

Moses Ni känner säkert igen dem. De blir lika fåfånga och dominanta, besvärliga och obegripliga för er som jag.

Sethur Vi kan aldrig få en annan lika stor, pålitlig och respektabel profet som vår gudavän Moses.

Moses Och när ni har stenat dem saknar ni dem lika mycket som mig.

Nahbi Detta är mycket dunkla ord som för oss är ganska svåra att kunna förstå.

Moses All er motvilja mot mig har alltid berott blott på missförstånd. Tolka mig rätt, ta fast på mina ord som de är, och gå ej efter känslorna eller hur ni själva ville att orden betydde. Undvik egna tolkningar, se mig blott som den jag är och ej som den ni önskar och tror att jag är, undvik alla personliga slutsatser, som alltid varit förhastade, och försök se bara sakligt på saken. Det här med personliga känslor är något för kvinnorna. Ordet har aldrig med känslor att göra. Ett ord är ett faktiskt begrepp i sin innebörd och inte något att tolka och forma, förändra och färga med känslor. Ni har mina ord och Guds ord i er lag. Det är allt. Håll er bara till den, och ni skall alltid klara er.

Geuel Tänker du verkligen lämna oss frivilligt?

Moses Ingen vet när jag går bort eller vart, men ni märker det nog när jag väl är försvunnen. Jag vill inte ha någon grav, för jag går hem till Gud. Och jag lämnar er i goda händer, ty efraimiten Josua blir sedan er duglige ledare.

Sippora Moses är trött. Ni gör bäst i att nu lämna honom i fred.

Kaleb Hon har rätt. Låt oss lyda Sippora.

Josua Vi går, Moses, men vi går aldrig ifrån dig. Vi skall aldrig överge dig eller Gud.

Moses Det är allt jag begär.

(alla går utom Sippora.)

Sippora Kom nu in, Moses, till mig i tältet, så vi kan få något att äta.

(Moses går in med Sippora.)

SLUT

(2-24.3.1993)